Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 33 (1533) ♦ Субота, 22 лютого 1997 року ♦ Ціна договірна

... І НІХТО, окрім ЦИГАНА!

Знайомтесь: оцього пса кличуть Циганом, і він вельми скептично ставиться до відомої приказки «Чи є в собаки хата?» — бо конкретно приписаний у селі Кантівці на Хмельниччині. Циган — надзвичайно відповідальний пес, бо на всі дев'ятнадцять дворів у Кантівці, окрім нього, є ще двоє чи троє псів, а більше турбуватися про село, вважай, нема кому.

Собачий вік відносно короткий, а через те Циган не застав кращих часів, коли (років двадцять тому) його рідне село було великим, мало дитсадок, школу, клуб, магазин, ферму. Тепер нічого цього нема, лише оті дев'ятнадцять ще живих і теплих дворів, населених пенсіонерами.

Отож становище зобов'язує Цигана бути відповідальним та пильним.

(Закінчення на 9-й стор.).

До ЄС прагнуть, але нас не забувають

У Києві відбулася зустріч Голови Верховної Ради України Олександра Мороза з Прем'єр-міністром Естонської Республіки Тійтом Вяхі.

Гостя найбільше цікавили проблеми співробітництва законодавчої та виконавчої влади в Україні, а також умови, створені в нашій державі для іноземних інвесторів. Зокрема йшлося й про земельну реформу в Україні.

Тійт Вяхі розповів про економічні реформи в Естонії та про співробітництво Таллінна з Міжнародним валютним фондом. За словами прем'єр-міністра, пріоритет зовнішньої політики його країни полягає в інтеграції Естонії до європейських і трансатлантичних структур, але Таллінн прагне зміцнювати зв'язки й із колишніми республіками СРСР.

Під час бесіди Олександр Мороз зазначив, що Україна та Естонія, хоча й мають чимало розбіжностей у структурі економіки, часто стикаються з однаковими проблемами.

Щоб легше долати їх, треба активніше розвивати міжпарламентські відносини, запозичувати досвід законотворчості, зауважив Олександр Мороз.

Прес-конференція закінчилась диспутом

Відбулася зустріч членів депутатського об'єднання на підтримку канонічних і традиційних релігійних конфесій України з журналістами.

До цього об'єднання народних обранців належать в основному представники лівих та лівоцентристських напрямів Верховної Ради. Тому запитання журналістів торкались й особистого ставлення кожного депутата до непростих питань віри.

— Насамперед ми захищаємо інтереси наших виборців, серед яких чимало й віруючих, — сказав, відкриваючи прес-конференцію, народний депутат України Григорій Ричагов. — У правовій державі всі громадяни мають право на вибір церкви. Наше об'єднання виступає проти єднання релігійних конфесій в одну церкву навіть заради вищої державної мети.

З такими заявами перед представниками засобів масової інформації виступили й народні депутати Ніна Марковська, Галина Старовойтова, Сергій Кузьменко, Микола Лавріненко.

А далі зустріч нагадувала швидше диспут, бо ініціатори розмови не виявили достатнього рівня поінформованості та знань ні з історії, зокрема української православ'я, ні з історії християнства в цілому. «Що можна чекати від дискусії атеїстів на релігійні теми?» — це запитання одного з журналістів однаковою мірою стосувалося всіх учасників темпераментного обговорення актуальних питань.

Севастополь рибний порт?

Триває візит делегації Конгресу США в Україну. Американські парламентарії відвідали Севастополь, повідомляє ДІНАУ-Укрінформ. Конгресмени виявили неабиякий інтерес до потенційних можливостей Севастополя, як одного з центрів світової культури. Йшлося також про перспективи розвитку міста, як великого морського й рибного порту, а також про перспективи його промисловості. На зустрічі, зокрема, згадувалося, що збудоване в Сполучених Штатах найбільше пасажирське судно «Юнайтед Стейс» нещодавно було відремонтовано в доках Севастопольського морського заводу.

Американські конгресмени побували в штабі українського флоту, мали зустріч із заступником міністра оборони —командувачем ВМС України контр-адміралом Михайлом Єжелем.

Небезпечні фантазії

Як чергову спробу погіршити українсько-російські відносини розцінив секретар Ради національної безпеки і оборони України Володимир Горбулін розповсюджене «Інтерфаксом» повідомлення з Москви про те, що «в Києві в умовах найсуворішої секретності на рівні експертів закінчено попереднє опрацювання питання про надання військово-морської бази у Севастополі 7-му флоту США в обмін на підтримку прискореного прийняття України до НАТО і фінансову допомогу Україні». Ці відомості агентство наводить з посиланням на копію листа депутатів Держдуми РФ, членів координаційної ради позафракційного депутатського об'єднання «АнтиНАТО» Президентові України Леоніду Кучмі, повідомляє ДІНАУ-Укрінформ.

Володимир Горбулін на зустрічі з журналістами висловив сумнів щодо достовірності самого існування послання російських депутатів з огляду на відсутність оригіналу. «Президент такого листа не одержував»,— сказав він. Треба бути одним з плеяди найвидатніших фантастів, зауважив секретар Ради національної безпеки і оборони, щоб зуміти таке написати. Єдиною спробою «захоплення» американцями Севастополя можна вважати поїздку в це місто делегації конгресу США, яка перебуває з візитом в Україні, зіронізував Володимир Горбулін.

Варіанти після протесту

Акцію протесту провели вчителі й шахтарі-регресники Горлівки. Вони виставили пікети біля будинку місцевого виконкому і організували в центрі міста санкціонований мітинг. Вчителі вимагають погашення заборгованості по заробітній платі, гірники — негайного погашення боргів по регресах і допомогах, повідомляє ДІНАУ-Укрінформ.

Акція протесту відбулась саме в той момент, коли проходила сесія міської Ради народних депутатів щодо питання прийняття програми соціально-економічного розвитку Горлівки на 1997 рік, де безпосередньо розглядались проблеми мітингуючих. Щоб зняти напруженість обстановки, депутати постійно направляли до учасників акції протесту свої делегації.

У результаті переговорів було розроблено варіанти погашення боргів і прийнято звернення на адресу Верховної Ради України, до якого увійшли вимоги з резолюції, прийнятої на мітингу.

Дошка пошани

Ліпше гигнути, ніж засідати...

Криївка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету, його подільник Юзик бавиться сувенірною машинкою — БМВ останньої моделі.

— Жж-жи, — Юзик з усього маху таранить газетну сторінку і враз крізь дірку бачить великі нажахані очі Кіндрата.

— Ти що, злякався?!

Того на хвильку ніби заціпило:

— Збирай манатки! Вимітаємося звідси!

— Обчитався, га?! Серед зими міняти темниці. Стріляй мене, але з місця не рушу...

Дошка закінчується на 4-й стор.

У номер

Те, що хвилює кожного: бюджет

Учора у рамках канадсько-української програми парламентської співпраці та законодавчої освіти в Києві відбувся семінар «Податкова політика і бюджетний процес». У семінарі взяли участь відповідальні працівники Секретаріату Верховної Ради, адміністрації Президента, Кабінету міністрів, Асоціації міст України, вітчизняні та зарубіжні експерти і, звичайно, народні депутати України.

Зокрема заступник Голови Верховної Ради Віктор Мусіяка у вступному слові зазначив, що семінар відбувається в гарячий для всіх гілок влади час. Нині триває процес, що має завершитися подією, на яку очікує вся держава, — прийняття бюджету на 1997 рік.

«Але ми зробили перерву, щоб провести цей семінар, —зауважив В. Мусіяка. — По-перше, тому, що до нас приїхав визначний канадський учений, фахівець із податкової політики Річард Берд».

А по-друге, Віктор Мусіяка припустив, що досвід, якого депутати набудуть під час семінару, може бути використаний уже нині. До речі, на семінарі доповідачі торкалися не лише проблеми формування державного бюджету. Більшу увагу зосередили на формуванні та використанні місцевих бюджетів на різних рівнях влади.

* * *

Народні депутати України — учасники міжфракційних комісій з доопрацювання податкового пакету та законопроектів «Про місцеве самоврядування в Україні» і «Про місцеві державні адміністрації» взяли участь у міжнародному семінарі «Податкова політика і бюджетний процес».

Народні обранці виявили інтерес до своєрідності бюджетного федералізму Канади, механізму оподаткування та розподілу податкових повноважень між провінційними і центральними рівнями державної влади в цій країні. Про них докладно розповіли зарубіжні гості, зокрема професор Торонтського університету Річард Берд. Основні напрями, якими йде перебудова податкової системи у нас, охарактеризував заступник директора Науково-дослідного фінансового інституту Міністерства фінансів України Василь Кравченко.

Прес-служба Верховної Ради України.

Шедевру архітектури — друге дихання

Наша газета вже повідомляла про аварійний стан портальної стіни Одеського академічного театру опери та балету. Нині голова облдержадміністрації Руслан Боделан підписав розпорядження про виділення з обласного бюджету 60 тисяч гривень для термінового проведення робіт. Відомо, що торік у квітні вийшов Указ Президента України щодо реконструкції та реставрації цього шедевра світової архітектури централізованим коштом, однак виконання його зволікається якраз через відсутність грошей.

Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

Парламентська хроніка

Поки що ніхто нікуди не йде

Вечірнє засідання 20 лютого

За пропозицією Віктора Суслова перше питання з порядку денного вечірнього засідання: «Про проект закону «Про реструктуризацію заборгованості Криворізького державного гірничо-металургійного комбінату» — знято з обговорення. Якщо парламент ще не вирішив у цілому проблему списання заборгованості для всіх, то розв'язувати її в окремих підприємствах, на думку голови Комісії з питань фінансів і банківської діяльності і, до речі, доповідача законопроекту, не варто. Хоча співдоповідач Вадим Гуров і наголосив, що до Криворізького комбінату не треба підходити з загальними мірками, бо це підприємство нестандартне, депутати підтримали пана Суслова: вирішили розглянути це питання наступного тижня, після того, як вирішиться доля закону про платежі.

Не знайшов широкої підтримки і законопроект про внесення змін до закону «Про Конституційний суд»: як відомо, Олександр Єльяшкевич у січні запропонував перенести місцерозташування Конституційного суду з Києва до Харкова: на думку автора законопроекту, там, подалі від столиці, цей «найповажніший орган незалежніше виконуватиме свої функції». Між іншим, один з учасників обговорення подав ще радикальніший метод вирішення конфліктів між різними гілками влади: адміністрацію Президента перенести до Полтави, а парламент — кудись західніше, наприклад, до Львова.

Відмовившись від переїзду, депутати, за образним висловом пана Анісімова, обтрусили від пилу чотирирічний закон про індексацію — прийняли в другому читанні закон «Про внесення змін до Закону України «Про індексацію грошових доходів населення».

Найтриваліша дискусія знову розгорнулася довкола проекту закону про Кабінет міністрів — депутати обговорювали документ, представлений секретарем Комісії з питань правової політики і судово-правової реформи Ігорем Коліушком, у третьому читанні. На думку парламентаріїв, що свого часу працювали в Кабінеті міністрів, запропонований законопроект не створить можливостей урядової нормально працювати: він «надто бюрократизує Кабінет міністрів і його апарат».

Юридичний відділ Верховної Ради також зробив висновок про неприйнятність данного закону, оскільки він не відповідає багатьом статтям Конституції. Частина парламентаріїв рішуче незгодна з такими висновками. Після суперечок усі зійшлися на рішенні: ще раз доопрацювати цей законопроект, залучивши до роботи над ним колишніх урядовців: В. Пєхоту, В. Масола і В. Черепа.

До кінця вечірнього засідання депутати прийняли в цілому закон «Про внесення змін до Арбітражно-процесуального кодексу України та про внесення змін до Закону України «Про арбітражний суд», постанову «Про загальний план законодавчих робіт на 1997 рік». Кілька законопроектів було знято з обговорення: їх розгляд перенесено на пізніше.

На знімку: Ростислав Чапюк перед початком роботи сесії.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Радіаційні пороги не знижувати

Ранкове засідання 21 лютого

У першому читанні парламент ухвалив проект закону про радіаційний захист людини.

У доповіді першого заступника міністра охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки Олександра Смишляєва зазначалося, що нині фактичний рівень радіаційного фона повітря, землі та вод України — у межах норми. Побоювання щодо підвищення радіаційної забрудненості внаслідок роботи атомних електростанцій безпідставні. На діючих АЕС рівень безпеки контролюється і забезпечується достатньо чітко. Це дає підстави для перспектив подальшого розвитку атомної енергетики в Україні.

Під час обговорення проекту внесено низку пропозицій, зокрема — про доцільність перегляду існуючих норм щодо підвищення порогу радіаційної безпеки. Важливо також, щоб вони стали нормою закону й унеможливили довільні зміни в бік його зменшення. Депутати дійшли висновку, що прийняття цього закону в поєднанні із Законом про використання ядерної енергетики та про радіаційну безпеку створить достатньо сприятливі умови в Україні для забезпечення належного радіаційного захисту населення. За прийняття проекту в першому читанні подано 237 голосів. Прийнято й відповідну постанову Верховної Ради.

Потім ішлося про звільнення суддів Верховного Суду та арбітражних судів відповідно до їхніх заяв у зв'язку з виходом на пенсію. Постанову прийнято без обговорення.

А ось проект закону про вивезення та ввезення культурних цінностей викликав дискусію. Бо й справді — з України масово вивозяться вироби і твори мистецтва, які мають велику національну цінність. Зафіксовано понад 300 таких фактів. А скільки культурних цінностей проникає крізь не завжди щільне митне «сито»! Нині діють десятки злочинних угруповань, які займаються скупкою, викраденням та переправлянням за кордон творів мистецтва. Вони здійснили безліч викрадень з музеїв та картинних галерей України. Перепинити шлях цьому злочинному бізнесу на культурних цінностях нашого народу саме й покликаний закон, внесений на розгляд сесії. З низкою суттєвих доповнень його прийнято в першому читанні.

До перерви депутати заслухали виступ заступника міністра внутрішніх справ Валерія Чернишова, який виклав суть проекту закону про зброю.

Іван ДМИТРЕНКО.

Євробанк диктує умови

Україна за будь-яких обставин фінансуватиме завершення будівництва блоків Рівненської та Хмельницької атомних електростанцій, повідомив міністр охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України Юрій Костенко.

Хоча зобов'язання країн «великої сімки» щодо надання кредитної допомоги Україні для введення у дію цих енергоблоків не виконуються. Рівненська та Хмельницька АЕС мають компенсувати виробництво електроенергії, яке буде втрачено при закритті ЧАЕС. Що стосується зобов'язань України, то вона повністю їх виконала. Євробанк виставляє додаткові вимоги. Тому, підкреслив Юрій Костенко, у цій ситуації не виключено, що термін експлуатації Чорнобильської АЕС буде продовжено.

У погоджувальних комісіях

СТАТУТ ВИКОНАВЧОЇ ВЕРТИКАЛІ

Ранкове засідання 20 лютого (четвер) міжфракційна спеціальна комісія з доопрацювання законопроектів про владні органи на місцях відвела «доводці та шліфуванню» пройденого матеріалу.

Серед інших уточнили й норму, що стосується дострокового припинення повноважень сільської, селищної, міської, районної в місті, районної, обласної рад та їх керівників (статті 74 і 75). Полеміка розгорілася навколо питання: чия це компетенція – Верховної Ради, Президента, уряду, суду чи самих самоврядних органів?

— Маємо задоволення від того, що, зрештою, дійшли логічного й вірного висновку, — прокоментував дискусію уповноважений Комісії з питань оборони та державної безпеки і депутатської фракції комуністів Микола Заварзін. — Структури місцевого самоврядування — по суті первісна, основоположна ланка демократії, парламентаризму. І було б дивно, аби до них у цьому аспекті більш причетною виявилась виконавча влада. Добре, що комісія повернулась до формулювань першої редакції. Тобто: достроково припиняти повноваження місцевих Рад та їх керівників у разі порушення ними Конституції і законів, пропонується за рішенням Верховної Ради або місцевого референдуму (опитування).

Таким чином, чотири з п'яти розділів проекту закону «Про місцеве самоврядування в Україні» набувають готовності до другого сесійного читання. Один з розділів — третій, під назвою «Матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування», розглядатиметься окремо спільними зусиллями з погоджувальною групою з податкових законопроектів. Попередні висновки до його обговорення готують фахівці-економісти, які згуртувались навколо народних депутатів України Володимира Немировського та Сергія Терьохіна.

Далі, відповідно до регламенту, розпочалось аналізування зауважень і пропозицій, поданих суб'єктами законодавчої ініціативи до проекту закону «Про місцеві державні адміністрації». Верховна Рада прийняла його в першому читанні. Комісія з питань правової політики і судово-правової реформи узагальнила поправки, яких надійшло понад півтисячі. До їх узгодження й приступила тимчасова (міжфракційна) комісія. На вечірньому засіданні народні депутати розглянули структуру документу та кілька десятків поправок до розділу «Загальні положення».

ХТО ЗАРАДИ ПОПУЛІЗМУ, А ХТО — ДЛЯ ДІЛА

Перед початком засідання у погоджувальній групі з податкових законопроектів висловили ставлення до опублікованої того дня в газеті «Голос України» заяви депутатської групи «Конституційний центр» за підписом її керівника Михайла Сироти.

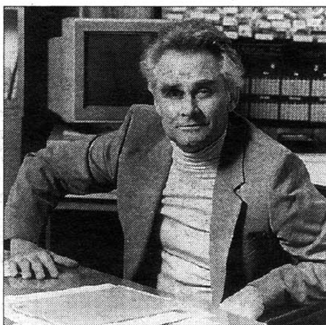
Народні депутати зрозуміли заяву як таку, що недостовірно оцінює справжній стан роботи над законопроектами, зокрема податковими, від яких залежить підготовка й прийняття бюджету на поточний рік. Група складається з представників усіх десяти депутатських формувань за партійною належністю, політичними поглядами. Але діють вони насамперед як фахівці і народні депутати. Працюють напружено й відповідально, не відволікаючись на безплідні пристрасті. За чотири тижні докорінно доопрацьовано чотири базові законопроекти. Один уже пройшов перше читання в пленарному розгляді. Аналізується п'ятий — «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів», в якому зосереджено складні поправки майже до сімдесяти чинних законодавчих актів. Отож, на думку членів групи, викладені звинувачення не мають під собою ніяких підстав.

Потім продовжили постатейний аналіз проекту закону «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів». Зокрема, розглядалися поправки, запропоновані розробниками до закону «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». На пропозицію уповноваженого фракції соціалістів, народного депутата Йосипа Вінського домовились, що чорнобильські пільги, які стосуються здоров'я людей, їх харчування, а також усіх життєвих потреб дітей, не підлягають переглядові.

Прес-служба Верховної Ради України.

На знімку: заступник голови погоджувальної комісії Валерій Терець, народний депутат України.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Нетелефонна розмова з містером Лазером

Щоб домовитися про зустріч з професором Коваленком, я витратив не менш як тиждень.

Обізнаний читач скаже: а що ж ти хотів?! Адже професора Коваленка американці назвали «містером Лазером» й одним з п'яти найавторитетніших лазерних експертів світу, він завкафедрою лазерних технологій КПІ, дійсний член кількох зарубіжних академій, його запрошують читати лекції провідні університети й навіть Інститут стратегічних досліджень НАТО. З таким всесвітньо відомим чоловіком і справді важко зустрітися.

Не в тім річ, читачу! Просто у всесвітньо відомого чоловіка ... відключено робочий телефон. Тож нам з його учнями доводилось по дорозі на роботу зустрічатись «на каві», домовлятись, потім знову зустрічатись, переуточнювати і так далі. Простіше було б, мабуть, знайти в парку коло метро «Політехнічна» старого дуба й залишати у дуплі записки для професора!

— Володимире Сергійовичу, ми з вами зустрічалися три роки тому. Тоді здавалось, що криза тяжчою бути не може. Але ви саме тоді створили свій НДІ лазерних технологій і були оптимістом...

— Мусимо бути оптимістами: згідно із законами діалектики, суспільство не може весь час сидіти в ямі, колись вийде нагору, та ми й робимо щось для того ...

— Коли так, чому у вас тут нема хоча б пейджера?

— Не до пейджера! У нас звичайні телефони не працювали півроку через борги. І ми навіть не знаємо, скільки зарубіжних партнерів нами цікавилися й скільки ми на цьому втратили, все це, як кажуть, гавкнулось. Гроші йшли лиш на зарплату, та й то із затримкою.

— А що ж із вашим НДІ, на який було багато надій три роки тому?

— Він існує, але ми втратили багато людей, вони пішли продавати свій інтелект за добру зарплату, за мобільні телефони. А ті, хто лишився — самі бачите, в яких умовах. І це при тому, що не ми державі, а вона нам заборгувала кілька десятків мільярдів карбованців. Втім, продовжуємо роботу. Приміром, у галузі зміцнення матеріалів способом наплавлення за допомогою лазерних технологій, це ще довго буде актуально.

— А цим є кому скористатися?

— Зацікавленість є, а широкого впровадження нема, і це всюди так у СНД, у тій самій Росії навіть «оборонка» — на мілині, хоч вона й приносить добрі гроші.

— Тобто, це робота «в стіл»?

— Скажемо так — для майбутнього. Ось наші люди розробили систему лазерного маркування. Це потрібно для багатьох галузей доби інформаційного буму: один компакт-диск заміняє 120 кг паперової технічної документації.

Боремося й за отримання нових проектів, у тім числі міжнародних. Ось уже кілька місяців триває цікава робота над «чорнобильським» проектом. Це пов'язано з ліквідацією радіоактивних залишків у «Саркофагу» й поблизу нього — клопіт не лише наш, багато які країни зацікавлені. Ми запропонували застосувати лазер для розрізання радіоактивних металоконструкцій: туди йде робот, озброєний нашим лазером. Але є конкуруюча пропозиція: різати метал і бетон струменем води під великим тиском. Добре, але куди потім подіти радіоактивну воду? Та й взагалі лазерна технологія компактна, що в тих умовах дуже важливо. Хоча вже зараз бачу: американці пропонують щось своє, а це означає, що, як завжди, можуть віддати роботу не нам. Тут би треба урядові подумати, перш ніж вирішувати. Здається, у нашого проекту немало шансів, він не раз випробуваний на полігоні КБ «Ритм» у присутності фахівців-атомників. Утім, може бути й комбінований варіант — і вода, і лазер.

— Ви в Україні не маєте конкурентів, куди ж ваших людей у такому разі переманюють?

— У тім і біда, що переманюють не в лазерну тематику! Один мій однокурсник, не називатиму прізвище, блискучий математик, чиї досягнення використовувались в аерокосмічній галузі, то він тепер видатний фахівець — знаєте, де? У фірмі «Тампакс»... Я маю сьогодні 48 випускників, а запитів одержано 84, тобто майже стовідсоткове працевлаштування! Це гарний показник, але він не свідчить, що лазерні технології комусь потрібні, просто з нашими знаннями люди можуть багато де влаштуватися. Але я навіть не знаю, хто з них матиме справу з новітніми технологіями.

— Але ж ваше покоління може щось вирішувати, приміром, ваш однокурсник Михайло Павловський —авторитетний учений і законодавець...

— Павловський-то знає, як у нас уміють ігнорувати вітчизняний потенціал! Адже він колись ініціював програму «Обчислювальні системи для торгівлі», але техніку чомусь закупили за кордоном і прив'язали нас до чужої технічної бази. Те саме — з комп'ютерами: ідея належала Глушкову, а скористалися інші.

І оці помилки уперто повторюються. Нині в державній політиці України є така тенденція, так звана структурна перебудова: зменшити випуск інженерів, давай менеджерів! Так, раніше у нас страждала гуманітарна сфера, але навіщо при цьому знищувати те, що є? Адже організувати спеціальність «держслужбовець» чи «менеджер» набагато легше, ніж заново організувати якусь інженерну спеціальність. Вакуум менеджерів можна заповнити швидко, а інженерів—ні. Нам кажуть: раніше КПІ готував 20 відсотків фахівців для Союзу, а тепер вони зайві. Але ж і зараз лиш до мене на кафедру їдуть учитися з 20 країн світу! А нам знову кажуть: у США і Японії готують менше інженерів, аніж у нас. Це лукаві докази, бо у нас інженерами вважались фахівці з озеленення та громадського харчування, хто завгодно. Якщо у США та Японії справді «менше» творців-інженерів — звідки у них такі індустріальні успіхи? Вони на це коштів не шкодують. А нам зараз пропонують скоротити фінансування науки й освіти до 0,4 відсотка від ВВП. У скорому часі це загрожує крахом — і науці, і державі, буде пізно щось виправляти.

— Чому ж держава не сприймає цих аргументів?

— Мабуть, річ не в тім, що «сприймає-не сприймає». Враження таке, що це комусь потрібно: навіщо конкурентам такий величезний потенціал у центрі Європи? Адже у нас були наукові розробки світового рівня. Навіщо це підтримувати — краще зробити тут полігон для закордонної техніки та технологій і заробляти гроші на наших жебраках.

— Звідки ж тоді ваш оптимізм?

— Діалектичні закономірності розвитку придумав не я, вони таки існують, і це обнадіює.

— У нас швидше діють аномалії, а не закономірності...

— Аномалії теж піддаються осмисленню. Уявіть, ми отут закономірно сидимо, а з Космосу нам назустріч летить аномалія — астероїд... Між іншим за допомогою лазера ми можемо змінити його орбіту! Перепрошую, може, я надто круто змінив тему, але, про що б не йшлося, я все одно думаю про лазери...

Записав В. Ж.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

На малюнку: отак уявляла собі лазер 10-річна Наталя, дочка Коваленка, коли ще батько писав дисертацію. Це було років двадцять тому. Наталя виросла і думає інакше. А наша держава, схоже, й досі думає так само.

Костянтин ПАРИШКУРА, журналіст

Міський транспорт: неекономічно рухаємося, панове!

Колись Сталін, аргументуючи потребу спорудження в Москві метрополітену, сказав: у світі залишилося лише два великі міста, що його не мають, — Москва й Шанхай. Це зіставлення кликало на всенародну будову. Затрат не лічили, не бажаючи бути символом відсталості.

Та сьогодні, продовжуючи вперто будувати метро, СНД і Україна саме й залишаються серед найвідсталіших: у тому вигляді, в якому воно існує у нас, метро практично ніде у світі вже не будують.

Метро стає розкішшю...

Класичне метро нині діє більш як у 100 містах світу і ґрунтується на концепції лондонської підземної залізниці, якій уже понад 150 років. Окупність експлуатаційних витрат у найбільших містах світу становить у метрополітену від 50 до 70%, у Києві —15-20%. Спорудження 7-кілометрової лінії у Дніпропетровську тривало 14 років — наслідок дороднечі.

Криза міського транспорту, що вибухнула у 70-х роках у найбільших містах світу, була спричинена принципами урбанізації, що зазнали змін. Нині зростання міст супроводжується появою обширних міських зон з «розущільненою» структурою. Цьому сприяє, у свою чергу, наростання міграції населення на околиці та до міст-супутників. Відповідно зростають обсяги дальніх поїздок, затрати часу на їх здійснення. Тому вирішального значення набуває висока середня швидкість сполучення — 30-40 км/год і більше. У звичайного транспорту вона становить 15-20 км/год.

Світовий досвід показує: цього можна досягти лише швидкісним рейковим електротранспортом. Донедавна єдиним видом такого транспорту був класичний метрополітен. Однак надмірна вартість будівельних та експлуатаційних витрат робить його прийнятним лише для потужних, сталих пасажиропотоків (30 000 чоловік за годину й більше). Поза цією сферою залишаються величезні, помірно заселені регіони міст. А багато які регіони перетворилися просто на конгломерати міст — такі, як Рур, Атлантичне узбережжя США, Донецький регіон. Різке зростання обсягів дальніх пасажироперевезень у межах міських агломерацій, поїздки на роботу і з роботи до 50-70 км, завели у глухий кут спроби розв'язати транспортні проблеми традиційним шляхом.

... Автомобіль — так само

Отож, метро — надто дороге. Наземний транспорт надто повільний. Сподівання на те, що проблеми можна розв'язати за допомогою приватного автотранспорту, так само не справдилися. Автомобільний бум призвів до того, що будівництво інфраструктури для автотранспорту не встигає за потребами. Приватний автотранспорт займає велику площу, дуже низька його продуктивність («півтора пасажира»), середня швидкість упала в деяких містах до 9-10 км/год. Шкідливі викиди зростають на 15-20% що 5 років. Така сама доля очікує й Київ, де протягом останніх трьох років кількість автомобілів зросла на 40% і процес триває.

На Заході дедалі більша кількість громадян віддає перевагу громадському транспорту перед приватним. Не всякому, звичайно.

Де вихід з транспортної безвиході?

На початку 80-х років за кордоном виникла концепція створення нових транспортних засобів, які одержали назву «полегшений швидкісний рейковий транспорт» (ПШРТ). Базуючись на засадах класичного трамваю, увібравши в себе новітні технології, ПШРТ наближаються вже до продуктивності класичного метрополітену і зберігають при цьому помірні затрати на спорудження і експлуатацію. ПШРТ позбавлені численних недоліків своїх попередників: вдало вписуються у будь-яку забудову міст, не дуже шумні, дозволяють варіювати кількість вагонів залежно від потужності пасажиропотоку і, нарешті, дають змогу практично цілковито — аж до відсутності машиніста —автоматизувати рух. Можливі наземний і підземний варіанти. В останньому випадку потрібне вдвоє менше, аніж для метро, виймання ґрунту. Аналітики Міжнародної ради громадського транспорту (МРГТ) дійшли висновку: альтернативи швидкісному напрямному міському електротранспорту на найближчі 60-70 років немає.

Винайшли самі. Але не використали

В Україні лише Київ і Кривий Ріг мають системи ПШРТ: швидкісні трамваї першого покоління. Хоча іще 1978 року український Діпроміст розробив економічно обґрунтовану пропозицію створення у 15 містах України систем швидкісних трамваїв, яку не було реалізовано.

Те, що ми називаємо сьогодні швидкісним трамваєм, можна вважати таким вельми умовно, бо використовують тут звичайний трамвай старої конструкції. Нове лише в тому, що трасу для нього частково ізольовано від загального транспортного потоку. Потрібні нові принципи. І їх було сформульовано 1993 року працівниками спеціально створеного відділення «Наземний транспорт» АНТК імені Антонова (очолює його заступник головного конструктора з наземного транспорту Олександр Рабічев). «Антоновці» взялися до розробки наземного транспорту не через те, що їм більше не було чого робити. Просто розв'язання поставлених завдань потребує новітніх технологій.

(Закінчення на 14-й стор.).

У номер

● *Київ*

Початок весни — кінець обміну

Прес-служба Національного банку України повідомила, що згідно з рішенням державної комісії з проведення в Україні грошової реформи обмін карбованців на гривні закінчується 1 березня 1997 року. Усім обласним, Кримському республіканському та Київському управлінням Національного банку України дано вказівку у дні, що залишаються до закінчення терміну обміну, вжити заходів щодо організованого й оперативного його завершення.

● *Суми*

Без переорювання меж

Представники Грайворонського району Белгородської області (Росія) та Великописарівського Сумської підписали договір про співпрацю трудівників на 1997 рік. Партнери-сусіди вирішили на взаємовигідних умовах допомагати одне одному в сільськогосподарських роботах, вирішенні питань будівництва, транспорту, зв'язку, розвитку інших галузей народного господарства.

● *Львів*

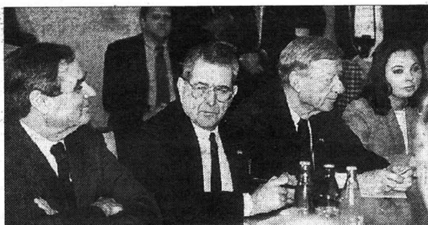
Підштовхнемо законодавця

Розпочала роботу нова громадська організація «Український кооперативний рух». Це об'єднання має намір відродити ті традиції кооперативного руху, які утвердилися в Галичині до 1939 року. На конференції, яку провела новостворена організація, приватні підприємці, політики, науковці дійшли висновку, що необхідно доопрацювати статті проекту закону про українську сільськогосподарську кооперацію і підштовхнути законодавця до дій.

● *Одеса*

Пілотний регіон для програм АЄР

Так було названо на засіданні Бюро Асамблеї Європейських регіонів Одещину, яка є одним із 300 членів цієї міжнародної організації і поки що єдиною представницею від України. Голова Одеської облдержадміністрації Руслан Боделан, узявши участь у засіданні, обговорив і погодив у керівних органах АЄР ряд конкретних питань співробітництва з метою реалізації програм Асамблеї в Українському Причорномор'ї. Досягнуто, зокрема, згоди щодо участі Одещини вже з нинішнього року в програмах, що передбачають підготовку молодих фахівців та стажування державних службовців в урядових установах європейських регіонів.

Надія БЕДРИЧУК, Сергій КОВАЛЬЧУК (фото) «Голос України»

Політиків слухають, а економістам радять

Візит тижня

ЩО НЕ КАЖІТЬ, а приємно мати справу з людьми, які дотримують обіцянки. Американці — саме з таких. Пообіцяли в НАТО до літа «визначити свою позицію щодо України» — і ось уже до Києва завітала делегація конгресу США, у складі якої були і представники Північноатлантичного альянсу.

Звичайно, тема номер один в україно-американських відносинах — це досягнення домовленостей про особливе партнерство між членами НАТО та Україною. Як відомо, Північноатлантичний альянс планує укласти своєрідну угоду з Києвом (і одночасно з Москвою), в якій надасть гарантії безпеки нашій державі. Причому зроблено це буде до літнього Мадридського саміту, на якому оголосять, які країни першими вступлять до НАТО.

Хоча майже всі українські офіційні особи зберігали утаємничений вигляд та не дуже охоче розповідали про свої переговори з конгресменами (певно, це військова таємниця?), але про дещо вдалося довідатися. Зокрема, Сполучені Штати ще раз підтвердили, що вважають відносини з Україною особливо важливими. Вашингтон готовий і надалі розвивати з нами співробітництво, зовсім не хоче бачити Україну «буферною зоною» та в принципі не проти надати нам гарантії безпеки у відповідь на розширення НАТО. Здається, нас навіть можуть підтримати фінансово.

Та є одне «але». Американці вже не раз доводили, що не розглядають політичні проблеми окремо від економічних. Щоб розвивалися партнерські відносини між Вашингтоном та Києвом, нам слід якомога активніше долати економічні труднощі, а також створювати сприятливий клімат для зарубіжних інвесторів, у тому числі й американських. До речі, під час візиту конгресмени не забули «замовити слівце» про компанії з США, що працюють на нашому ринку, — гості висловили сподівання, що в американських бізнесменів не буде особливих проблем у роботі.

Хочеться вірити, що вже минув той час, коли американські делегації зазирали до Києва «на хвилинку», повертаючись із Москви додому. Настав час серйозних візитів, і американці вже не вислуховують наші бідкання та прохання про кредити, а обговорюють з нами важливі міжнародні проблеми.

Віктор СУСЛОВ, голова Комісії Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності:

Податкова конституція є!

ЗАКОН про внесення змін і доповнень до Закону «Про систему оподаткування» — це своєрідна податкова конституція. Але є сумнів у тому, що цей закон набере чинності. Можливо, що на нього буде накладено вето, оскільки він зачепив багато різних інтересів.

Ми фактично прийняли закон заново, більша частина норм введена за ініціативою Комісії з питань фінансів і банківської діяльності, яка поставила собі за мету додати вичерпний перелік зборів, обов'язкових до сплати в Україні. Він створений з метою розвитку Конституції України, де йдеться, що податки і збори встановлює виняткова Верховна Рада України.

До цього закону ввійшла норма про відповідальність посадових осіб за спробу стягувати незаконні податки, а також вказано, що будь-які не названі в законі фонди можуть формуватися, але тільки добровільно і за рахунок прибутку підприємств. Знято відрахування до Фонду зайнятості, але це не означає ліквідації фонду. Просто необхідно ввести в дію законодавство про соціальне страхування і перейти від податкового принципу формування Фонду зайнятості до принципу страхових внесків.

Закон тижня

Узаконено внески до Інноваційного фонду, в такий спосіб ми спробували підтримати науково-дослідні роботи. Державні цільові фонди, за винятком Пенсійного, входять до державного бюджету України. Це виключить розбазарювання коштів через цільові фонди. З урахуванням прийнятого та інших законів ми ставимо завдання перейти до системи стабільного податкового законодавства. І моя мрія зробити так, щоб потім нічого не змінювати.

Дошка пошани

Лішпе гигнути, ніж засідати...

(Початок на 1-й стор.).

—Вольному—воля! — Кіндрат був уже біля лазу, коли Юзик кліщами учепився і повис на нозі.

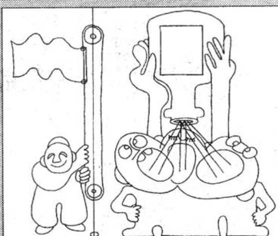
—Най тебе шляк трафить — ти мені скажеш, що тут дієтьси?!

—Дурдинець повертається! Он там указ про його призначення головою координаційного комітету по боротьбі з корупцією і організованою злочинністю...

—А нам шо до того! Ми ж — месники!

—Ми ж месники! — передражнив Кіндрат. — Ото ж бо й воно! На його комітетських засіданнях і гигнемо...

Юзик з усієї сили шарпонув за Кіндратів чобіт. Тіло напарника розчепірилося долі. Юзик босоніж кулею вискочив у зимовий ліс...

П'єм без причини — за всенародні іменини

А пригадай-но, читачу, що коїлося з тобою 19 лютого! Торгував «Примою», шоп-турився у Стамбулі, розкуркував останній заводський верстат чи, навпаки, відводив душу?

Якщо чаркував — то мав на це повне туркменське право! Знай і перекажи товаришеві: в 1993 році парламент Туркменистану одноголосно (!) постановив, вовіки і присно, щорічно відзначати 19 лютого як всенародне свято — День народження Президента Сапармурада Ніязова!

Отож, якщо тебе спитають, з якої речі ти пиячив 19-го числа, сміливо кажи: за день народження Сонцеподібного і Місяцеликого та за його нечувану особисту скромність!

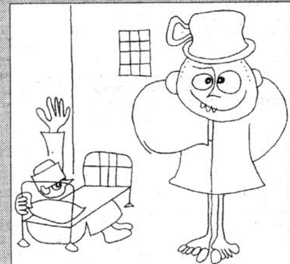
Дав Сеня маху з шапкою Мономаха

Будинок для божевільних. Палата «Бонапартів». Сеня в галіфе й червоних підтяжках водить посоловілими очима услід за лікарем. Той плазує колінами, зазирає під ліжко, тумбочку...

—Ну ти, ескулапе, бандерівський! Може, досить уже швендяти перед носом. Що шукаєш?

—Шапку! Шапка Мономаха з будинку пропала...

—Тю! — враз ожив Сеня. — Та я її ще у грудні 1994 року Ванькові подарував.

—Отак, задурняк!?.

—Чому задурняк? — Ванько мене підстриг, модно, «під нуль».

—Невже інших варіантів не було?

—Я від цього нульового варіанта просто балдею! — Сеня хапає з-під ліжка нічного горщика й одягає собі на голомозу голову. — І Ванько теж!

7 мільйонів за Му-му!

—Ти чув, що поголів'я платників податків у нас збільшилося на 7 мільйонів собак!.. Ой, вибач, здається, і в тебе є цуцик. Як кличуть?

—Раніше був Тузик, а тепер — Му-му!

—То їх тепер двоє?..

—Ні, тепер — Му-му!

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Ганна РОМАНЦОВА, «Голос України»

Доінсулінова ера у нас може затягтись

Якщо долю нового виробництва вирішуватимуть журналісти і пікетувальники

Тривога тижня

ЦЬОГО тижня в цехах Дарницького заводу ендокринно-ферментних препаратів тривали пусконалагоджувальні роботи. Тим часом в зацікавлених колах напруга не спадає: чи очікувати нових пікетувань та «викривальних» публікацій? Інсулін — «зашморг на шиї діабетиків» чи рятувальне коло?

В Україні офіційно зареєстровано 1 мільйон хворих на цукровий діабет, з них майже 250 тисяч потребують щоденних ін'єкцій.

За словами директора Інституту ендокринології та обміну речовин АМН Миколи Тронька, сьогодні потреба України в інсуліні становить мінімум 10 мільйонів флаконів на рік, що відповідає проектній потужності нового підприємства, збудованого на базі АТ «Київський м'ясокомбінат».

Інсулін хворим мають видавати безкоштовно, але місцеві бюджети не завжди в змозі компенсувати його вартість. На щастя, український виробник готовий запропонувати продукцію, яка не поступається якістю закордонній, але значно дешевшу. То чому ми намагаємося опустити шлагбаум на її шляху?

Свого часу до створення національного інсулінового виробництва прийшли Польща та Індія, вважаючи його не зашморгом, а швидше рятувальним колом. Але у нас завжди напоготові «залізний» аргумент: Україна, мовляв, країна відстала, де вже нам? Тим більше, що спроби вже були і успіхом, здається, не завершились...

— Та нічого подібного! В СРСР ніколи не виробляли високоочищені інсуліни, — каже діабетолог, академік НАН та АМН Андрій Єфимов. — Інсуліни випускали в Баку, Каунасі, Мінську та Львові. Але те, що робили, скажімо на Львівському м'ясокомбінаті, не мало нічого спільного з високотехнологічною очисткою!

— Складається враження, що чутки про начебто низьку якість нашої продукції (цікаво, що сам предмет дискусії з'явиться лише в квітні. — Г. Р.) —поширюють навмисно, — каже директор АТ «Київський м'ясокомбінат» Сергій Ратушний. — Можливо, не всі знають, що наш завод ендокринно-ферментних препаратів — єдине в Україні підприємство, яке із самого початку будувалося у відповідності до вимог GMP, і вироблятиму на ньому аналоги високоякісних німецьких інсулінів за ліцензією фірми «Хьохст» з її ж субстанції?

Може, і не знають. Чи не хочуть знати?

Сьогодні Україна імпортує інсулін на 30—40 млн. доларів на рік. Поряд з продукцією таких китів фармацевтичної промисловості, як «Хьохст» (Німеччина), «Елай-Лілі» (США), «Ново-Нордиск» (Данія), до України потрапляють препарати аж ніяк не кращі. Купуємо навіть ялові інсуліни (білоруського виробництва), від яких світ давно вже відмовився.

У відповідності до постанови Кабінету міністрів України від 29 січня 1997 року N 82 зовнішньоекономічному, медичному та митному відомствам доручено внести свої пропозиції про збільшення ставок ввізного мита на аналоги (синоніми) інсулінів українського виробництва — до 30 відсотків їх митної вартості.

Уряд також має намір запровадити більш жорсткий порядок реєстрації в Україні імпортних інсулінів, аби перепинити щлях низькосортному товару.

Київський завод ендокринно-ферментних препаратів випускатиме лише високоочищені інсуліни — 60 відсотків людських та 40 відсотків монокомпонентних свинячих. Кислий інсулін, який недобрим словом згадують опоненти Ратушного, вироблятимуть в незначних кількостях (20 відсотків від усіх свинячих інсулінів). На думку Андрія Єфимова, заяви про шкідливість кислих інсулінів, м'яко кажучи, некоректні. Тим більше, що частина українських хворих «сидять» на ньому протягом 20 років і надалі потребуватимуть цього препарату. За кордоном використовують і нейтральні, і кислі свинячі інсуліни — головне, щоб вони були високоочищені. Німецька технологія, надана фірмою «Хьохст», дозволить одержувати саме такі.

Нині на заводі тривають пусконалагоджувальні роботи. На повну проектну потужність підприємство вийде в III кварталі, а всього в 1997 році завод випустить 7 мільйонів флаконів інсуліну. На перших порах препарат вироблятимуть на основі німецьких високоочищених субстанцій, але в майбутньому перейдуть на більш дешеву неочищену сировину, яку «дороблятимуть» уже в цехах заводу. На думку Миколи Тронька, номенклатура продукції підприємства задовольнить потреби основної маси хворих на цукровий діабет. Але частину інсулінів усе-таки доведеться купувати за кордоном — для пацієнтів з алергійними реакціями, з підвищеною чутливістю до вітчизняних препаратів.

На знімку: в цехах заводу ендокринно-ферментних препаратів.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Богдан БЕРЕКЕТА, «Голос України»

ЗНАЙДЕНО ОСТАНКИ КОРОЛЯ ДАНИЛА?

Сенсація тижня

З ІСТОРИЧНИХ джерел відомо, що король «всія Русі» великий князь Данило Галицький згуртував майже всі українські землі в єдину велику та сильну державу, побудував міста Львів і Холм. Помер він у 1264 році. Поховали Данила Романовича у «церкві св. Богородиці в Холмі, що її сам збудував». Про його кончину з сумом згадує поет: «Із журби охляли руки і поникла голова... на спочин його прийняла в Холмі церковця свята...»

Обласна газета «Волинь», посилаючись на статтю Романа Андруховича в газеті «Тиждень» (Краків, Польща), повідомила своїх читачів, що майже сорок років тому польські археологи знайшли в Холмі саркофаг Галицького князя Данила. Ось зміст польської публікації: «Прочитав у N 3 вашого дуже цікавого тижневика матеріал Василя Томина про короля Данила та місто Холм. У 60-ті роки польське радіо повідомило, що археологічні розкопки в Холмі дали сенсаційні відкриття. Що там знайшли — ніхто не конкретизував ані словом.

Я тоді працював в Українському суспільно-культурному товаристві у Кракові, членом котрого був також знаний археолог, магістр Цинкаловський, родом з Волині. Одного разу на моє запитання про ті розкопки у Холмі пан Цинкаловський сказав: «Я там особисто був і все бачив. Отже, польські археологи докопалися до саркофага з тлінними останками короля Данила. Впевнившись у цьому, вони швиденько саркофаг засипали. І більше про ті розкопки в Холмі не з'явилося жодної згадки».

Чи переносити останки короля Данила до Тернополя? Коли поляки захотіли перенести прах Олександра Фредро з-під Львова до Польщі, директор вроцлавського театру, колишній львів'янин, сказав по телебаченню: «Ні! Не переносити! Бо те, що він там лежить — це ж доказ про польськість цих земель».

Отже, залишіть тлінні останки короля Данила в його місті Холмі.

І все-таки, чи насправді спочиває прах великого українського князя Данила Галицького в його Холмі?

Ольга КЛЕЙМЕНОВА, «Голос України»

«КІНО-КОЛО» – ФІКСАТОР РУХЛИВИХ КАРТИНОК

Часопис тижня

Погодьтеся, було соромно за свою країну, що до останнього моменту не мала спеціалізованого часопису для кінематографістів. Останніми місяцями у тусовці кіношників віяло перемінами. Вітерець новацій розносив чутку про те, що ось-ось народиться таке потрібне видання.

Нарешті, на світ з'явилося перше число «Кіно-кола», присвячене фестивалям у контексті 100-річчя кінематографу.

Придумали журнал відомі у кіносередовищі Володимир Войтенко та Ольга Калуга. У редакторському вступі вони повідомили, що «Кіно-коло» — це спроба часопису для людей, що українське кіно можуть і хочуть творити. Це спроба нового спілкування, пошуку нової мови, нової артикуляції думок — за нових і надскладних часів для національного кіна, та й для мистецтва кіна взагалі.»

Хай вас не приголомшує незвичне відмінювання іменника «кіно». Автори часопису повернули слову всі сім відмінків. Адже, як зазначають, «до певної міри, для нас це вербальний символ оживлення скам'янілої форми вітчизняного мистецтва рухомих образів». До того ж, зовсім невипадковим для себе батьки журналу вважають звернення до словника правопису Григорія Голоскевича.

До свіжої видавничої справи причетний широкий кінохоровод, який «водять» керівництво Національної кінематики, Фонд «Відродження», працівники музею кіностудії імені О. Довженка, дирекція кінофестивалю «Молодість» та чимало приватних зацікавлених осіб. «Кіно-коло» вирізняє якісна автура, що нарешті має паперову нішу для своїх розумових вправ.

Попри всі переваги нового над старим, журналові хочеться побажати гідного поліграфічного виконання, а також того, щоб він вирвався з кола бібліографічних рідкостей.

Не пийте неперевірений спирт

Група українських спеціалістів — авіатехніки та пілоти-інструктори, — що працювала в Йємені за контрактом від фірми «Грані», зареєстрованої в Одесі, стала жертвою нещасного випадку, повідомляють «Известия».

Після роботи дванадцять чоловік зібралися у номері готелю, щоб відзначити день народження свого товариша Г. Рахматуліна. Оскільки в Йємені діє сухий закон, іменинник разом зі своїм товаришем придбали у приватній аптеці кілька літрів спирту.

За законами країни перебування не заборонено вживати алкогольні напої в неробочий час у закритому приміщені. Тож умови контракту порушено не було.

До ранку з учасників застілля двоє померло, у тому числі й іменинник, решту з ознаками сильного отруєння було доставлено до військового госпіталю міста Сана. Протягом трьох днів померло ще 7 осіб. З'ясовано, що під виглядом питного українським спеціалістам продали метиловий спирт з якимось невідомим компонентом, що істотно утруднює лікування.

Прокуратура Йєменської Республіки з цього факту порушила кримінальну справу. Продавця спирту заарештовано.

Ювілей тижня

Віктор СКРИПНИК, «Голос України»

Подарунок від класика

90 літ виповнилось Вінницькій обласній науковій бібліотеці. У день ювілею її працівники добрим словом згадали письменника-земляка Михайла Коцюбинського: великий Сонцепоклонник, з'ясовується, особисто допомагав формувати перший бібліотечний фонд. Він поклав початок гарній традиції, що збереглася донині, — передав із власного зібрання видання творів Шевченка, Чернишевського, Добролюбова й Писарева.

За свідченням архівних документів, мешканці міста над Бугом ще 1889 року хотіли мати «читальню для загального користування». Однак всі їхні клопотання відхиляла міська Дума. У 1902 році, коли відзначали 50 років з дня смерті Гоголя, вимога вінничан прозвучала з такою силою, що думцям нічого не залишалося, як прийняти рішення і «... покласти початок міській публічній бібліотеці». Книжковий фонд, яким користувалося 240 читачів, налічував тоді 6.243 примірники книг. Нині найбільша книгозбірня області обслуговує майже 40 тисяч читачів, до послуг яких —800 тисяч одиниць літератури.

«Тімірязєвка» (ім'я видатного вченого присвоєно з перших днів створення бібліотеки) має у своїх сховищах унікальні видання. До «золотого фонду» належить, скажімо, інкунабула «Книга-хроніка, ілюстрована портретами та малюнками від початку світу», «Опис земної кулі» А. Ортелія (час виходу в світ — XVI століття) тощо.

100 тисяч цінних книг і журналів у роки війни, ризикуючи життям, дивом зберегла бібліотекар Наталія Борщевська. Однак фашистські інквізитори під час відступу спалили приміщення бібліотеки. У вогні згоріло майже 300 тисяч книг.

Напередодні ювілею, хоч як прикро про це говорити, адміністрація бібліотеки змушена була піднести шанувальникам книги не вельми приємний подарунок —введено плату за перереєстрацію читачів.

— Ми не мали іншого виходу, — каже директор Андрій Лучко. — Інакше бібліотека залишилася б без тепла й освітлення.

Вінниця.

Фото Василя ТИМЧЕНКА.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державний матеріальний резерв

Цей Закон визначає загальні принципи формування, розміщення, зберігання, використання, поповнення та освіження (поновлення) запасів державного матеріального резерву (далі — державний резерв) і регулює відносини в цій сфері.

Стаття 1. Поняття державного резерву

1. Державний резерв є особливим державним запасом матеріальних цінностей, призначених для використання в цілях і в порядку, передбачених цим Законом. У складі державного резерву створюється незнижуваний запас матеріальних цінностей (постійно підтримуваний обсяг їх зберігання).

2. До складу державного резерву входять:

мобілізаційний резерв — запаси матеріально-технічних та сировинних ресурсів, призначених для забезпечення розгортання виробництва військової та іншої промислової продукції, ремонту військової техніки та майна в особливий період, розгортання у воєнний час робіт по відновленню залізничних та автомобільних шляхів, морських та річкових портів, аеродромів, ліній і споруд зв`язку, газо-, нафтопродуктопроводів, систем енерго- і водопостачання для організації безперебійної роботи промисловості, транспорту і зв`язку, подання медичної допомоги;

запаси сировинних, матеріально-технічних і продовольчих ресурсів для забезпечення стратегічних потреб держави;

запаси матеріально-технічних ресурсів для виконання першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та для виконання інших заходів, передбачених законодавством.

Стаття 2. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

відповідальне зберігання матеріальних цінностей державного резерву — зберігання закладених до державного резерву матеріальних цінностей у постачальника (виробника) або одержувача (споживача) без надання йому права користуватися цими матеріальними цінностями до прийняття у встановленому порядку рішення про відпуск їх з державного резерву;

відпуск матеріальних цінностей з державного резерву -реалізація чи безоплатна передача матеріальних цінностей державного резерву визначеному одержувачу (споживачу) або реалізація їх на ринку;

закладення матеріальних цінностей до державного резерву - прийняття матеріальних цінностей для зберігання в державному резерві;

заміна матеріальних цінностей державного резерву відпуск матеріальних цінностей з державного резерву за умови одночасного закладення тієї ж кількості аналогічних або інших однотипних матеріальних цінностей у зв`язку із зміною стандартів і технології виготовлення виробів, передбачених мобілізаційним завданням;

освіження запасів державного резерву — відпуск матеріальних цінностей з державного резерву у зв`язку із закінченням встановленого терміну зберігання матеріальних цінностей, тари, упаковки, а також внаслідок виникнення обставин, які можуть призвести до псування або погіршення якості продукції до закінчення терміну її зберігання, за умови одночасної поставки і закладення до державного резерву тієї ж кількості аналогічних матеріальних цінностей;

позичання матеріальних цінностей з державного резерву - відпуск матеріальних цінностей з державного резерву на договірних засадах з наступним поверненням до державного резерву тієї ж кількості аналогічних матеріальних цінностей;

поставка матеріальних цінностей до державного резерву -закупівля та (або) відвантаження (доставка) матеріальних цінностей на підприємства, в установи і організації для їх зберігання;

розбронювання матеріальних цінностей державного резерву - відпуск матеріальних цінностей з державного резерву без наступного їх повернення.

Стаття 3. Призначення державного резерву

Державний резерв призначається для:

забезпечення потреб України в особливий період;

надання державної підтримки окремим галузям народного господарства, підприємствам. установам і організаціям з метою стабілізації економіки у разі тимчасових порушень термінів постачання важливих видів сировини і паливно-енергетичних ресурсів, продовольства, виникнення диспропорції між попитом і пропонуванням на внутрішньому ринку;

подання гуманітарної допомоги;

забезпечення першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Стаття 4. Єдина система державного резерву України

1. Державний резерв створює Кабінет Міністрів України. Організація формування, зберігання і обслуговування державного резерву, соціальний розвиток забезпечуються уповноваженим на це центральним органом виконавчої влади, який здійснює управління державним резервом, підприємствами, установами та організаціями, що входять до єдиної системи державного резерву України (далі -система державного резерву).

2. Структура системи державного резерву і порядок управління державним резервом визначаються Кабінетом Міністрів України.

3. Запаси державного резерву незалежно від його місцезнаходження, а також підприємства, установи і організації та інші об`єкти, що входять до системи державного резерву, і земельні ділянки, на яких вони розміщені, є державною власністю і не підлягають приватизації. Передача майна, закріпленого за цими підприємствами, установами і організаціями, у тому числі в оренду, проводиться на підставі рішення Кабінету Міністрів України.

4. Підприємства, установи і організації системи державного резерву є режимними об`єктами, охорона і пожежна безпека яких поводиться відомчою воєнізованою охороною.

5. Підприємства, установи і організації незалежно від форм власності, що виконують згідно з договором з центральним органом виконавчої влади, який здійснює управління державним резервом, відповідальне зберігання матеріальних цінностей державного резерву, не входять до системи державного резерву.

Стаття 5. Номенклатура матеріальних цінностей державного резерву і норми їх накопичення

1. Номенклатура матеріальних цінностей державного резерву і норми їх накопичення, в тому числі незнижуваного запасу, затверджуються Кабінетом Міністрів України.

2. Порядок розробки номенклатури матеріальних цінностей державного резерву і норм їх накопичення, у тому числі незнижуваного запасу, встановлюються центральним органом виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом.

Мобілізаційні резерви створюються на підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форм власності у відповідності із завданнями, визначеними Кабінетом Міністрів України міністерствам, іншим центральним і місцевим органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим на основі пропозицій Міністерства економіки України, Міністерства оборони України за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, іншими зацікавленими органами виконавчої влади.

3. Щорічні обсяги поставок матеріальних цінностей до державного резерву у відповідності із затвердженними Кабінетом Міністрів України рівнями накопичення в першочерговому порядку плануються під час формування замовлень на поставку продукції для державних потреб та забезпечуються відповідними коштами за рахунок Державного бюджету України на поточний рік та коштами, отриманими від реалізації матеріальних цінностей державного резерву, що підлягають освіженню, позичанню та розбронюванню.

4. У разі потреби Кабінет Міністрів України приймає рішення про закупівлю і закладення матеріальних цінностей до державного резерву понад встановлені обсяги і норми накопичення для їх цільового використання, у тому числі за міжнародними договорами, з визначенням джерел додаткових коштів для цих закупівель.

Стаття 6. Повноваження міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим у сфері державного резерву

Міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, Рада міністрів Автономної Республіки Крим:

готують пропозиції щодо визначення підприємств, установ та організацій незалежно від форм власності для зберігання матеріальних цінностей державного резерву, сприяють розміщенню на підприємствах, в установах і організаціях усіх форм власності, що належать до їх відання, пунктів відповідального зберігання матеріальних цінностей державного резерву;

забезпечують дотримання підприємствами, установами та організаціями вимог законодавства з питань формування, зберігання і використання запасів матеріальних цінностей державного резерву;

подають організаційну та фінансову допомогу підприємствам, установам і організаціям незалежно від форм власності у поставках і закладенні матеріальних цінностей до державного резерву та їх відповідальному зберіганні;

несуть відповідальність за створення і зберігання мобілізаційного резерву та виконання завдань Кабінету Міністрів України щодо формування, розміщення, зберігання, використання, поповнення та освіження запасів державного резерву на підприємствах, в установах і організаціях усіх форм власності, що належать до їх відання;

у встановленому порядку звертаються у разі потреби до Кабінету Міністрів України з проханням про позичання чи розбронювання матеріальних цінностей державного резерву, а також із пропозиціями про поставку і закладення матеріальних цінностей до державного резерву.

Стаття 7. Фінансування системи державного резерву

1. Фінансування витрат на утримання і розвиток системи державного резерву, проведення операцій з матеріальними цінностями державного резерву здійснюється за рахунок коштів Державнго бюджету України, а також за рахунок коштів, одержаних від реалізації матеріальних цінностей державного резерву та їх позичання, допоміжної фінансово-господарської діяльності підприємств, установ і організацій системи державного резерву та їх позичання допоміжної фінансово-господарської діяльності підприємств, установ і організацій системи державного резерву, та коштів, отриманих у результаті застосування фінансових санкцій. Кабінетом Міністрів України та Національним банком України у разі потреби надаються бюджетні позички для закупівлі і закладення до державного резерву сезонних матеріальних цінностей в обсягах, передбачених Державним бюджетом України.

2. Фінансування витрат, пов`язаних із никопиченням (приростом) та утриманням матеріальних цінностей державного резерву, відшкодуванням збитків від заміни і проведення операцій щодо їх позичання, списанням збитків від природних втрат і уцінки, відшкодуванням витрат підприємствам, установам і організаціям (відповідальним зберігачам), витрат, пов`язаних з освіженням і обслуговуванням матеріальних цінностей державного резерву, передбачається в Державному бюджеті України окремим рядком.

3. Фінансування витрат на капітальне будівництво, реконструкцію і технічне переоснащення підприємств, установ, організацій та інших об`єктів системи державного резерву, на проведення науково-вишукувальних і дослідно-конструкторських робіт передбачається у відповідних розділах Державного бюджету України окремими рядками.

Стаття 8. Формування і розміщення замовлень на поставку матеріальних цінностей до державного резерву

1. Поставка матеріальних цінностей до державного резерву і розміщення замовлень на їх поставку на підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форм власності здійснюється в основному на підставі замовлень на поставку продукції для державних потреб з наступним відшкодуванням усіх витрат відповідальних зберігачів. У разі потреби для забезпечення виконання встановлених обсягів накопичення запасів державного резерву центральний орган виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, приймає рішення про закупівлю матеріальних цінностей, у тому числі на конкурсній основі з урахуванням якості продукції та її придатності для тривалого зберігання, за прямими зв`язками з підприємствами чи через товарні біржі аобо інші господарські структури та за імпортом.

2. Для підприємств, установ і організацій, заснованих повністю або частково на державній власності (державні підприємства, установи і організації, акціонерні товариства, у статутному фонді яких контрольний пакет акцій належить державі, орендні підприємства, засновані на державній власності), а також для суб`єктів господарської діяльності всіх форм власності, визнаних відповідно до законодавства України монополістами, державне замовлення на поставку продукції є обов`язковим, якщо виконання його не завдає їм збитків.

3. Державним замовником на поставку матеріальних цінностей до державного резерву є центральний орган виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, а державними замовниками на поставку матеріальних цінностей до мобілізаційного резерву є також інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, уповноважені на це Кабінетом Міністрів України.

4. Центральний орган виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом:

розробляє пропозиції до проекту Державного бюджету України на наступний рік у частині структури видатків на забезпечення функціонування системи державного резерву;

провадить вибір, у тому числі на конкурсній основі, постачальників матеріальних цінностей до державного резерву для укладення з ними державних контрактів договорів;

для укладення державних контрактів (договорів) на поставку матеріальних цінностей до державного резерву визначає конкретних одержувачів зазначних ресурсів, розглядає і погоджує з постачальником номенклатуру, обсяги, якість, ціну, строки та інші умови поставки продукції; укладає або доручає підприємствам, установам і організаціям, що належать до сфери його управління, укладення державних контрактів (договорів) на поставку матеріальних цінностей до державного резерву;

здійснює розрахунки з постачальниками за матеріальні цінності, що поставляються до державного резерву за державним контрактом (договором), то може вилучати торгову надбавку;

несе відповідальність за поставку, закладення і зберігання матеріальних цінностей державного резерву; за відпуск матеріальних цінностей з державного резерву у зв`язку з їх освіженням (поновленням), заміною і в порядку тимчасового позичання;

має право застосовувати фінансові санкції, передбачені статтею 14 цього Закону.

5. Центральний орган виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, має пра-

Постанова Верховної Ради України

Про введення в дію Закону України «Про державний матеріальний резерв»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про державний матеріальний резерв» з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України:

у місячний термін підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів у відповідність із Законом України «Про державний матеріальний резерв»;

прийняти відповідні рішення, необхідні для реалізації зазначеного Закону.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

м. Київ,
24 січня 1997 року.
№ 52/97-ВР.

во на контрактній (договірній) основі передавати центральним та місцевим органам виконавчої влади, а також підприємствам, установам і організаціям державної форми власності частину своїх функцій щодо розміщення замовлень на поставку матеріальних цінностей до державного резерву.

6. Нормативно-правові акти центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, щодо порядку і умов поставки (закладення), зберігання і відпуску матеріальних цінностей державного резерву, зареєстровані в порядку, встановленому законом, є обов'язковими для міністерств, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної республіки Крим, постачальників і відповідальних зберігачів незалежно від форм власності.

Стаття 9. Особливості поставки, закладення і зберігання матеріальних цінностей державного резерву

1. Матеріальні цінності, що поставляються до державного резерву за встановленими вимогами щодо забезпечення безпеки життя, здоров'я, споживачів і охорони довкілля, повинні мати сертифікат відповідності зазначеним вимогам на весь строк зберігання.

2. Поставка (закладення) матеріальних цінностей до державного резерву здійснюється за регульованими або договірними оптово-відпускними цінами, що діють на час поставки (закладення).

Стаття 10. Стимулювання виконання поставки матеріальних цінностей до державного резерву і їх зберігання

З метою економічного стимулювання виконання поставок і зберігання матеріальних цінностей державного резерву та поставок матеріальних цінностей для експлуатаційних потреб, капітального будівництва системи державного резерву виконавцям можуть відповідно до законодавства надаватися пільги щодо сплати податку на прибуток, цільові дотації і субсидії, кредити на пільгових умовах, валютні кошти, митні та інші пільги.

Стаття 11. Розміщення матеріальних цінностей державного резерву

1. Запаси матеріальних цінностей державного резерву розміщуються на підприємствах, в установах і організаціях, спеціально призначених для зберігання матеріальних цінностей державного резерву. Розміщення і будівництво на території України підприємств, установ, організацій та інших об'єктів системи державного резерву здійснюються в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

2. Частина запасів матеріальних цінностей державного резерву може зберігатися на промислових, транспортних, сільськогосподарських, постачальницько-збутових та інших підприємствах, в установах і організаціях незалежно від форм власності на договірних умовах.

Для підприємств, установ і організацій, заснованих повністю або частково на державній власності (державні підприємства, установи та організації, акціонерні товариства, у статутному фонді яких контрольний пакет акцій належить державі, орендні підприємства, засновані на державній власності), а також для суб'єктів господарської діяльності всіх форм власності, визнаних відповідно до законодавства України монополістами, відповідальне зберігання матеріальних цінностей державного резерву є обов'язковим, якщо це не завдає їм збитків.

3. Перелік підприємств, установ і організацій усіх форм власності, що виконують відповідальне зберігання матеріальних цінностей державного резерву, номенклатура та обсяги їх накопичення визначаються мобілізаційними та іншим спеціальними планами.

4. Підприємства, установи і організації всіх форм власності, яким встановлені мобілізаційні та інші спеціальні завдання, зобов'язані забезпечити розміщення, зберігання, своєчасне освіження, заміну, а також відпуск матеріальних цінностей із державного резерву згідно із зазначеними завданнями власними силами.

5. Відшкодування витрат підприємствам, установам і організаціям, що виконують відповідальне зберігання, оплата тарифу за перевезення вантажів, спеціальної тари, упаковки послуг постачальницько-збутових організацій за поставку і реалізацію матеріальних цінностей державного резерву, провадиться у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

6. Зведені відомості про номенклатуру і рівні накопичення, про загальні обсяги поставок, відпуску, закладення, освіження, розміщення і фактичні запаси державного резерву є державною таємницею, розголошення якої тягне за собою відповідальність у встановленому законом порядку.

Стаття 12. Порядок відпуску матеріальних цінностей з державного резерву

1. Державний резерв матеріальних цінностей є недоторканним і може використовуватися лише за рішенням Кабінету Міністрів України.

2. Відпуск матеріальних цінностей з державного резерву здійснюється:

у зв'язку з їх освіженням (поновленням) і заміною;

у порядку тимчасового позичання;

у порядку розбронювання;

для подання гуманітарної допомоги;

для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

у разі настання особливого періоду.

3. Матеріальні цінності з державного резерву відпускаються в основному після попередньої оплати за цінами, які визначаються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

4. Відпуск із державного резерву матеріальних цінностей, що підлягають освіженню і зберігаються на підприємствах, в установах і організаціях системи державного резерву, виконується за рішенням центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом. Освіження матеріальних цінностей державного резерву, що знаходяться на зберіганні на підприємствах, в установах і організаціях (відповідальних зберігачів), а також заміна їх на продукцію аналогічних асортименту та якості здійснюється ними самостійно без залучення додаткових бюджетних коштів.

Для окремих видів матеріальних цінностей державного резерву, в тому числі незнижуваного запасу, Кабінет Міністрів України може встановити інший порядок їх освіження і заміни.

5. Відпуск матеріальних цінностей з державного резерву в порядку тимчасового позичання на строк понад шість місяців та з незнижуваного запасу здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України, в якому визначаються одержувачі, строки та умови відпуску матеріальних цінностей із державного резерву, а також строки їх повернення.

Відпуск матеріальних цінностей з державного резерву, крім незнижуваного запасу, для тимчасового позичання на строк не більше шести місяців і обсягом до десяти відсотків матеріальних цінностей, що знаходяться у державному резерві на початок поточного року, може провадитися за рішенням керівника центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Якщо відпуск матеріальних цінностей з державного резерву провадиться у порядку позичання, одержувач (позичальник) - підприємство, установа або організація на основі контракту (договору) подає гарантійне зобов'язання про повернення матеріальних цінностей до державного резерву.

За позичання матеріальних цінностей з державного резерву передбачається плата, розмір якої визначається в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, і не може перевищувати розміру облікової ставки Національного банку України.

6. Порядок відпуску матеріальних цінностей з державного резерву, що підлягають розбронюванню та поданню гуманітарної допомоги, визначається Кабінетом Міністрів України.

Відпуск матеріальних цінностей із незнижуваного запасу здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України, погодженим з Верховною Радою України.

7. Відпуск матеріальних цінностей з державного резерву для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій здійснюється центральним органом виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, за поданням міністерств, інших органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, на які покладено функції щодо координації робіт по ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій за рішенням Кабінету Міністрів України. Витрати на відпуск цих матеріальних цінностей, враховуючи їх вартість, відшкодовуються за рахунок коштів, передбачених на ці цілі Державним бюджетом України.

8. Відпуск матеріальних цінностей з державного резерву в разі настання особливого періоду здійснюється згідно із Законом України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

Стаття 13. Забезпечення перевезень матеріальних цінностей державного резерву

1. Залізничні вагони, річкові, морські, повітряні, інші транспортні засоби для відвантаження матеріальних цінностей до державного резерву та з державного резерву надаються в першочерговому порядку, а для вантажів, що швидко псуються, а також тих, що відвантажуються для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, — за умови пред'явлення вантажів без додаткової оплати за надання позапланових транспортних засобів.

2. У разі відвантаження матеріальних цінностей державного резерву на підприємства по їх зберіганню та з цих підприємств усі транспортні підприємства та організації незалежно від форм власності приймають та здають їх з обов'язковою перевіркою ваги або кількості місць (залежно від виду вантажу).

Стаття 14. Майнова відповідальність за операції з матеріальними цінностями державного резерву

1. У разі необгрунтованої відмови від відповідального зберігання матеріальних цінностей державного резерву керівники відповідних суб'єктів господарської діяльності несуть відповідальність, передбачену законодавством.

2. У разі необгрунтованої відмови постачальника (виготовлювача) від укладення державного контракту (договору) на поставку матеріальних цінностей до державного резерву за зобов'язаннями, встановленими законодавством, постачальник (виготовлювач) сплачує штраф у розмірі вартості продукції, визначеної згідно з державним контрактом (договором).

3. За прострочення поставки, недопоставку (неповне закладення) матеріальних цінностей до державного резерву постачальник (виготовлювач) сплачує неустойку в розмірі 50 відсотків вартості недопоставлених (незакладених) матеріальних цінностей. Неустойка стягується до фактичного виконання зобов'язання з урахуванням недопоставленої кількості продукції в попередньому періоді поставки. Крім сплати неустойки, постачальник (виготовлювач) відшкодовує понесені одержувачем збитки.

4. За поставку (закладення) до державного резерву матеріальних цінностей, непридатних для тривалого зберігання, некомплектних або таких, що не відповідають умовам контракту (договору) щодо їх якості та асортименту, постачальник (виготовлювач) сплачує штраф у розмірі 20 відсотків вартості забракованих або тих, що не відповідають умовам державного контракту (договору), матеріальних цінностей.

5. За поставку (закладення) до державного резерву немаркованих або неналежно маркованих матеріальних цінностей, або матеріальних цінностей, поставлених у неналежній тарі (упаковці), за використання засобів пакетування, що не відповідають діючим стандартам, постачальник (виготовлювач) сплачує штраф у розмірі 5 відсотків вартості зазначених матеріальних цінностей.

Постачальник (виготовлювач) зобов'язаний протягом місяця замінити забраковані матеріальні цінності, тару (упаковку), відновити або виправити маркування.

6. У разі виявлення прихованих виробничих дефектів у матеріальних цінностях, поставлених (закладених) до державного резерву, майнову відповідальність несе постачальник (виготовлювач) незалежно від часу поставки (закладення) матеріальних цінностей до державного резерву і часу виявлення зазначених дефектів за умови додержання встановлених режимів зберігання цих матеріальних цінностей.

7. У разі виявлення фактів оформлення безтоварних операцій із закладення матеріальних цінностей до державного резерву підприємства, установи і організації — відповідальні зберігачі сплачують штраф у розмірі 100 відсотків вартості не закладених до державного резерву матеріальних цінностей, а також пеню за кожний день прострочення з моменту оформлення зазначених операцій до фактичного закладення матеріальних цінностей до державного резерву.

8. За несвоєчасне повернення до державного резерву позичених матеріальних цінностей одержувач сплачує штраф у розмірі 100 відсотків вартості неповернених матеріальних цінностей і пеню за кожний день прострочення до повного виконання зобов'язання.

9. За несвоєчасне виконання розпорядження центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, про відвантаження матеріальних цінностей державного резерву підприємства, установи і організації -відповідальні зберігачі сплачують штраф у розмірі 100 відсотків вартості не відвантажених у строк матеріальних цінностей і пеню за кожний день прострочення до повного виконання розпорядження.

10. За самовільне відчуження (використання, реалізацію) матеріальних цінностей державного резерву з юридичних осіб, на відповідальному зберіганні яких вони знаходяться, стягується штраф у розмірі 100 відсотків вартості матеріальних цінностей у цінах на час виявлення факту відчуження, а також пеня з суми відсутнього їх обсягу за кожний день до повного їх повернення.

11. У разі невибрання з державного резерву матеріальних цінностей у передбачені договором строки одержувачі відшкодовують витрати, пов'язані із додатковим зберіганням зазначених матеріальних цінностей понад ці строки, а також збитки, які викликані зниженням якості матеріальних цінностей за період прострочення їх вибрання, і витрати на сплату штрафів за невикористання та простій транспортних засобів, наданих для відвантаження зазначених матеріальних цінностей.

12. У разі порушення правил і умов зберігання, несвоєчасного освіження та заміни матеріальних цінностей державного резерву, а також зберігання матеріальних цінностей, що не відповідають затвердженій номенклатурі, діючим стандартам і технічним умовам, несвоєчасного подання встановленої звітності підприємства, установи і організації — відповідальні зберігачі сплачують штраф у розмірі 20 відсотків від вартості матеріальних цінностей, щодо яких допущено порушення.

13. За необгрунтовану відмову від приймання матеріальних цінностей до державного резерву та відпуску матеріальних цінностей з державного резерву підприємства, установи і організації системи державного резерву сплачують постачальнику (покупцю) неустойку в розмірі 100 відсотків вартості матеріальних цінностей, щодо приймання або відпуску яких заявлено необгрунтовану відмову.

14. У разі несвоєчасності сплати вартості поставленої до державного резерву продукції одержувач сплачує постачальнику (виготовлювачу) пеню із суми простроченого платежу за кожний день прострочення.

15. У разі несвоєчасної сплати вартості поставленої з державного резерву продукції одержувач (споживач) сплачує постачальнику пеню за кожний день прострочення.

16. Фінансові санкції, передбачені пунктами 3, 4, 8, 10 цієї статті, застосовуються у безспірному порядку.

17. Розмір пені, передбачений пунктами 7,8, 9, 10 цієї статті, обчислюється з вартості матеріальних цінностей, а передбачений пунктами 14 і 15 — з суми простроченого платежу виходячи із подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла в період, за який сплачується пеня.

Стаття 15. Оскарження рішень центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом

Рішення центрального органу виконавчої влади, що здійснює управління державним резервом, щодо застосування фінансових санкцій, передбачених пунктами 2-5, 7-15 статті 14 цього Закону, може бути оскаржене до арбітражного суду.

Стаття 16. Звітність про наявність запасів матеріальних цінностей державного резерву, їх рух, облік

Звітність про наявність запасів матеріальних цінностей державного резерву, їх рух, облік здійснюється в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 17. Відповідальність посадових осіб за порушення вимог цього Закону

Посадові особи, винні в порушенні вимог цього Закону, несуть відповідальність згідно із законодавством.

Стаття 18. Контроль за створенням, відпуском та використанням державного резерву

Контроль за створенням, відпуском та використанням Кабінетом Міністрів України державного резерву здійснює Верховна Рада України.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
24 січня 1997 року.
№ 51/97-ВР.

Ніна НЕЧИПОРЕНКО, журналіст

Професія — мати. Місце роботи — сім'я

ДИВЛЮСЯ на Валентину Никифорівну — й уявляю її у будь-якій роботі такою ж енергійною, умілою та здібною, мудрою, як і зараз, коли вона працює «у себе вдома». Ця жінка належить до тих, котрі захопившись цікавою ідеєю, можуть проявити себе сповна і не відступити від задуманого. Переконана: якби Валентина Никифорівна трудилася сьогодні за здобутими у вузі спеціальностями інженера-хіміка чи патентознавця або й за набутим уже пізніше фахом шкільного педагога, то неодмінно була б на висоті. Була б... Але вона раз і назавжди зробила свій вибір.

— Мамо, у мене така радість, — спішить від порогу поділитися новиною Юрасик. А побачивши мамину осяйну усмішку, і сам посміхається.

— П'ятірку з географії приніс і четвірку з англійської...

— А я дві п'ятірки! — вигукує першокласниця Ганнуся.

Але тут знову задзеленчав дзвінок, і дівчинка побігла відчиняти двері. Це вже й Світлана повернулася зі школи. І Славко, і Вадик, і Оксанка, і Надійка, і Женя. Слідом примчали з двору Сашко з Артемком. Але й це ще не всі. Бо Дмитро — в інституті, Сашко-старший — на роботі, Таня — в училищі. Вони такі різні і за віком та характерами, і за зовнішністю — чорняві, біляві, руденькі. Але дивовижно схожі на свою маму — щирою усмішкою та відкритим променистим поглядом.

Час обідати. Меншенькі, не чекаючи вказівок, вмощувалися на свої стільці за невисокими столиками. Старші звично подавали страви, нарізали хліб. Ніхто не бешкетував, усі стримані й чемні.

Дитячому сімейному будинку, де мамою Валентина Никифорівна Іонова, пішов дев'ятий рік. А почалося з того, що Іонова дізналася про сімейні дитбудинки, які тоді тільки виникали. Ідея неймовірно захопила Валентину Никифорівну. Розпитувала, що й до чого, телефонувала і навіть їздила до тих, хто на таке зважився. Будучи небайдужою до чужої біди та ще й маючи в характері нестримне бажання робити добро, вона — від природи, як сама каже, активістка і оптимістка — вирішила твердо: це для неї. І вони з чоловіком, маючи п'ятеро власних дітей, взяли під своє крило ще одинадцятеро 7—9- літніх діток-сиріт.

Було новосілля у великому зручно перепланованому і добре відремонтованому будинку — колишньому дитячому садку. Були щедрі подарунки та обіцянки. Але відлунала музика, і почалися будні. Вісім років Валентина Никифорівна наполегливо робила з багатодітного гурту дружну сім'ю. Причому, ніяких куховарок, прибиральниць. «Усьому треба вчитися самим», — навчала дітей. Настанови, почуті від психолога, пам'ятає й досі. Розумною людиною виявився той психолог. Він попереджав про три доленосні випробування. Це — суперечності, непорозуміння й образи між матір'ю і рідними дітьми, між сиротами й рідними і між чоловіком та жінкою.

Чи було важко? Не те слово! Одне — бути матір'ю, зовсім інше — бути матір'ю і працювати матір'ю. Іоновій платять за те, що в неї сімейний дитсадок. Плюс дві гривні 60 копійок на кожну дитину щодня. Хоч матеріальна скрута — ще півбіди. До кожного малюка треба було знаходити свій підхід, кожного розважити й приголубити. І домагатися, щоб між собою мирилися, одне одного підтримували.

І через вісім років дорослі вже діти покидали дім, котрий став їм рідним і найдорожчим. Дванадцятеро вихованих, розумних хлопців та дівчат кланялися своїй мамі і розліталися вчитися далі. Будуть в Іонових художник, інженер, кулінар, педагог, економіст, культпрацівник, водій, муляр...

— А застереження психолога, як показало життя, було правильним, — раптом спохмурнівши, сказала Валентина Никифорівна. — Два перші випробування ми всі витримали, а ось третє... Чоловіка я втратила трохи більше, ніж через рік. Він пішов від нас. Соромно було казати комусь про це. Отак наша сім'я залишилася без батька...

Кмітлива Ганнуся, відчувши журливу паузу, обняла маму, зазирнула їй у вічі і промовила весело:

— А як гарно літом у Пашеній Балці! Коли ми туди поїдемо?

Там в Іонових — хата-дача. І туди на всеньке літо діти виїжджають. Інколи й самі, без мами, доїли корову, годували курей та качок, заганяли вечорами їх на сідало. І собі сніданки вміли зготувати. Встигали й накупатися, і город прополоти, і маму з міста зустріти.

Згадують тепер діти літо. Замріялася на хвилинку й Валентина Никифорівна. В своїй задумі була приваблива та гарна — акуратна зачіска, привітне обличчя, охайність в усьому і... манікюр. Помітивши мій здивований погляд, розсміялася:

— Ви, певно, уявляли мене занехаяною, засмиканою і знервованою, замученою тяжкою неволею? Ні, я не даю собі послаблення. У всьому повинна бути взірцем для дітей. А манікюр — це так, випадок. Перукарня запросила оце всіх нас — вийшло, що як на свято. То я сама їх стрижу, а там — крісла, дзеркала, одеколони і духи, шампунь. Дівчатка навіть самі собі вибирали зачіски із журналу...

Першокласники тим часом сіли за уроки. Женя подався на підготовчі курси. Юрій та Славко, переодягнувшись, пішли поратися до корів. Оксана з Світланкою миють посуд.

— Минулого року у нашій сім'ї відбулася зміна поколінь, — розповідає Валентина Никифорівна.— Замість тих, що вилетіли з гнізда, восени прийшли до мене дрібненькі синочки та доньки. Малі, а вже якого горя зазнали... Я кожного полюбила, як своє дитя, за кожного болить серце. Хочу, щоб забули все погане. Але й щоб привчалися до праці. У них часу на байдикування немає. Обов'язково — музика, читання, рукоділля, іноземна мова, спорт і посилена гігієна. І кожен себе порає, хоч старшенькі допомагають меншим. Не розкішно живемо, але є все необхідне. Заводи допомагають зрідка грішми або обновами. А ось агрофірма «Наукова» сіна на зиму для худоби завезла.

Та хочу, щоб діти мої вміли долати труднощі, а тому — ніяких подачок. Усе — самі, власною працею. Так, нелегко. Але я свідомо присвячую своє життя дітям. І в цьому немає нічого жертовного, як вважають мої рідні та знайомі. Це — моя робота, моє покликання, моя стихія і моя доля.

Фото Володимира ДМИТРУКА.

Дніпропетровськ.

Микола ВОЛОК, «Голос України»

Печальні тези про протези

За листом читача

ЛИСТ голови Кіровоградського міського товариства інвалідів війни Анатолія Настоящого залишить байдужою хіба що людину з кам'яним серцем. Людина має не просто відгукнутися, поспівчувати, а й допомогти. Надто коли зобов'язана, бо трудиться на царині соціального захисту населення, найбеззахисніший прошарок якого саме вони — інваліди.

Пише Анатолій Іванович про таку ніби-то просту річ, як протез.

«Проте, — скаржиться А. Настоящий, — через відсутність фінансування, брак якісних матеріалів, комплектувальних деталей нині несвоєчасно виконуються замовлення протезів, їхній ремонт. Якщо ветерани, хоч і з труднощами, можуть перетерпіти несвоєчасне отримання компенсацій на бензин, санаторно-курортне лікування, то тягонина з виготовленням протезів або просто відмова в їх виготовленні стає трагедією для інваліда. Без протеза він уже не людина, а безпомічний повзун».

Під час зустрічі Анатолій Іванович зізнався, що про оту «тяганину» з виготовленням він написав у листі, щоб пом'якшити гостроту вимоги. Ніякої тяганини — протезів просто не виготовляють і не ремонтують. Немає матеріалів.

Виявляється, не така вже проста річ той протез. Щоб його зробити, потрібен каркас зі сплаву алюмінію з титаном. Настоящий закотив холошу і продемонстрував свій протез, виготовлений кілька років тому. Легкий, міцний і зручний, вагою трохи більше двох кілограмів. Обтягнутий високоякісною шкірою. Такі виготовляли колись. Тепер роблять вдвічі важчий і вдвічі слабший. Замість підшипника в механічний суглоб ставлять досить недовговічну пластмасову втулку.

— Ось у мене збереглося ще два старих протези. Якщо цей зламається, то є вихід. А що робити тим, хто без запасу?

У самому Кіровограді є дільниця Полтавського протезноортопедичного підприємства, яка б могла зарадити інвалідам. Однак там лише руками розводять: нема матеріалів.

У жовтні минулого року надіслали інваліди листа голові Ради ветеранів України Івану Герасимову: «Переконливо просимо, Іване Олександровичу, розглянути і вирішити питання фінансування, забезпечення якісними матеріалами, комплектувальними деталями підприємств, що виготовляють протези для інвалідів».

Судячи з усього, листа кіровоградців розглянули, бо в переддень Нового року надійшла відповідь з концерну «Укрпротез», підпорядкованого Міністерству соціального захисту. Проте замість новорічного подарунка, містить він повну торбу сліз. На жаль, повідомляли з «Укрпротезу», становище вкрай скрутне. Але є на те вагомі причини. Головна — незадовільне і несвоєчасне фінансування протезно-ортопедичних підприємств із державного бюджету. Заборгованість не дає змоги купувати матеріали і комплектувальні, а підприємства, що їх виготовляють, вимагають передоплати. Відсутність кваліфікованих кадрів, які порозбігалися через низьку зарплату та вищезгадані труднощі, не дає змоги вчасно виконувати замовлення. «Якість шкіряних та інших матеріалів, що використовуються у виробництві протезно-ортопедичних виробів і ортопедичного взуття не витримує критики, — скаржиться у відповідь заступник голови концерну В. Тетерук. — Кошти на закупівлю милиць, палиць, чохлів зовсім не виділяються».

І все ж, запевняє заступник, незважаючи на тяжке фінансове становище, Мінсоцзахист, концерн і підприємство докладають зусиль до поліпшення протезноортопедичного забезпечення населення». Як вони докладають і яких зусиль коментувати, мабуть, зайве. І не дуже віриться, що такі «зусилля» увінчаються успіхом, хіба, може, Кабінет міністрів зглянеться і допоможе людям, які дорогою ціною заплатили за свободу рідного краю. А тепер змушені страждати не лише через фізичну ваду, а й нестачу коштів. А можливо, й через чиюсь бездушність і черствість...

Кіровоград.

Христофор ГРУША, журналіст; Сергій КОВАЛЬЧУК (фото), «Голос України»

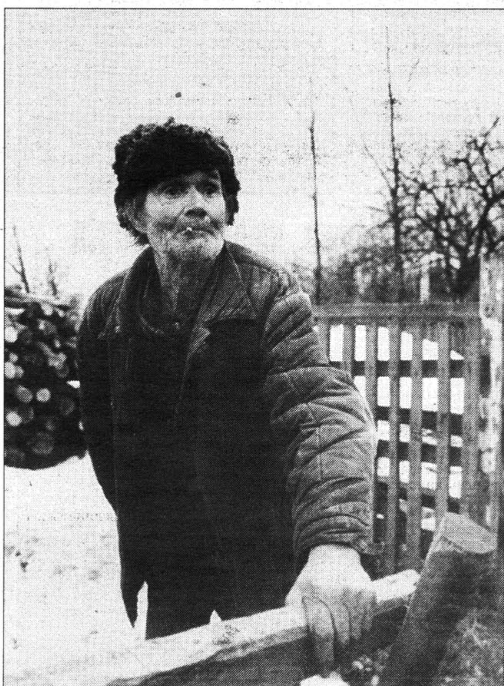
... І ніхто, окрім Цигана!

(Початок на 1-й стор.).

Кантівка — маленька, але турбот у неї багато. Он дядьки клопочуться на ставку. Колись тут був цілий рибний промисел, а тепер так: що рибалки впіймають, ото й їхнє, заодно й зарплата, й нагорода. А онде дід Борис Сторожук сидить у своїм дворі коло верстака, немов коло концертного рояля, і лагодить кінську збрую, як робив це у колгоспі все життя. У діда є кінь, якого він виростив з лошати. А ще у діда є баба Ганна-Борисиха, ось вона. Колись прегарно співала на весіллях, але тепер і поспівати ніде. А он дядько Олексій Ващук — щойно випрану одежину сушить на шворці. Доводиться йому й за це братися, та ще й двох корівок порати, бо жінка впала з печі й зламала ногу. А дядько, між іншим, єдиний у Кантівці працюючий тракторист. Правда, їздить на роботу в сусіднє село. Колись за труд мав два ордени, хоч, якщо по справедливості, то саме сьогодні дати б йому якогось ордена першого ступеня — «Сам-собі-хазяїн» абощо.

... Еге ж, собачий вік короткий, а Циган служить, не замислюючись, хто кого переживе: він Кантівку, чи вона його, бо села нині живуть не набагато довше за собак...

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Підсолоджена пілюля для Москви

Схоже, Москва стає чи не найпопулярнішою столицею для мандрівок західних політиків. Цього тижня там уже побували міністр закордонних справ Німеччини, державний секретар США та міністр закордонних справ Італії. А наступного мають відбутися переговори між російським міністром закордонних справ Євгеном Примаковим і генеральним секретарем НАТО Хав'єром Соланою. Мета цих візитів і консультацій одна: допомогти московському керівництву змиритися з розширенням НАТО.

Великі надії блок покладає на візит державного секретаря США Мадлен Олбрайт, для якої поїздка до Москви, а особливо її пропозиція щодо готовності Америки сформувати разом з Росією спільну армійську бригаду, стала дебютом у трансатлантичній політиці. Дебютом не з простих. Адже, розв'язуючи проблему розширення НАТО на схід, американським дипломатам доводиться вести боротьбу відразу на чотирьох фронтах. Перший — це спротив Росії. Другий — страх держав, які не увійдуть до першої групи нових членів НАТО, зокрема, Латвії, Литви, Естонії. Третя проблема —Туреччина, яка погрожує скористатися правом вето і заблокувати розширення НАТО у випадку, якщо її не допустять до переговорів про розширення ЄС. І, нарешті, четверта — істотні розбіжності у самому західноєвропейському таборі.

Проте американська леді, здається, досить упевнено зробила перші кроки по кремлівському паркету: як один з варіантів співробітництва може бути створення спільної з Росією військової американо-натівської бригади, що є чи не найвишуканішим ходом Олбрайт у цій грі. Адже такі військові з'єднання зближують сторони і не загрожують небезпекою. Крім того, цей захід підвищить рейтинг російської армії.

Досить цікавою також є її пропозиція провести конференцію за участю Росії і всіх країн НАТО ще до липневого саміту цієї організації в Мадриді. Усе це поки що чи не найрішучіша спроба розвіяти сумніви Росії щодо розширення альянсу. Проте найголовнішим залишається питання, чи буде Москва наполягати, навіть незважаючи на всі поступки, на укладення обов'язкової для обох сторін угоди, за якою вона матиме право брати участь у розв'язанні внутрішніх проблем альянсу.

Це, очевидно, стане відомо після зустрічі Мадлен Олбрайт з Борисом Єльциним. На жаль, на час підготовки цього матеріалу до друку інформаційні джерела ще не дали жодних повідомлень щодо цього.

Спостерігаючи за бурхливою діяльністю західних політиків у Москві, виникає запитання: сприяє їх масове прочанство в столиці Росії розв'язанню проблем, пов'язаних з розширенням НАТО на схід чи лише ускладнює ситуацію?

Але зрозуміло одне: навряд чи це так гіпнотизуюче вплине на російське керівництво, що воно відмовиться від своїх вимог. Швидше за все, Москва спробує скористатися цими візитами, щоб, скажімо, одержати від Заходу більшу допомогу для покриття витрат, пов'язаних із здійсненням програм ядерного роззброєння. Або добитися додаткових поступок у рамках Договору про звичайні збройні сили в Європі. Або, як умову вступу до НАТО Польщі, Угорщини, Чехії, може вимагати надійно «заморозити» небажане для неї членство в НАТО Румунії, країн Балтії та України.

Отож, що скаже Єльцин?

Надія БЕДРИЧУК, «Голос України»

Чи така безпечна для нас ця «скажена» корова?

Скоро минає рік, як у Європі зчинили скандал навколо ураженої на губчатий енцефаліт ірландської яловичини. Проте паніка серед європейців не стихає, а — навпаки — час від часу посилюється, тільки-но будь-яка європейська корова захворіє на сказ. Перестраховувальники німці, французи, італійці досі ретельно перевіряють кожен шмат м'яса. Та йдеться нині не про них. А про нас, українців, які протягом року жодного разу всерйоз не замислилися: а чи може ця хвороба загрожувати нам? Чи надійно захищені наші вітчизняні покупці від ураженої ірландської яловичини?

Можливо, комусь небезпека «підхопити» смертельну хворобу Кройцфельдта-Якоба (її спричиняє м'ясо, уражене губчатим енцефалітом) видається малоймовірною. «Де там та Ірландія, і де — наша Україна!» — скаже дехто. А хтось, можливо, згадає, що не так часто їсть біфштекси, щоб побоюватися за своє здоров'я.

Справді, ми звикли чинити за прислів'ям: доки грім не гряне, мужик не перехреститься. У цьому я ще раз переконалася після тривалих телефонних переговорів та відвідин установ, що мають хоч якусь причетність до м'яса, здоров'я громадян чи захисту прав споживачів. З'ясувалося: про небезпеку «коров'ячого сказу» знають усі, однак і досі є загадкою, хто ж конкретно має попереджувати проникнення на наш ринок ураженого м'яса.

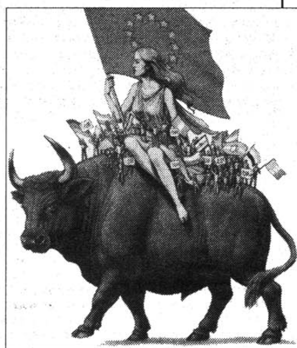
У наших чиновників два залізні аргументи щодо того, чому покупці в даному разі можуть не турбуватися про своє здоров'я. Перший — Україна офіційно не закуповує ірландську яловичину. Справді, аргумент досить вагомий. Однак слід нагадати: йдеться лише про державні підприємства. А те, що везуть до нас численні комерційні фірми, мало кого турбує. Чи є гарантія, що малі та середні бізнесмени не спокусяться на невисоку ціну ірландського м'яса?

Є ще одна небезпека. Можливо, із самої північно-західної Європи до нас надходить не так уже й багато продуктів. Але цілком ймовірний імпорт із країн СНД. Скажімо, лише до Росії поступає п'ята(!) частина всієї яловичини, яку Ірландія продає за кордон. Кілька московських заводів переробляють винятково ірландське м'ясо. То де ж гарантія, що м'ясні вироби (вже як російська продукція) не потраплятимуть на наші прилавки?

Щоправда, втішає одне: в Україні, на відміну від її північного сусіда, м'яса вдосталь. Ми навіть легко можемо його експортувати до тієї ж Росії. Та, на жаль, ми навчилися так дивно господарювати, що, навіть маючи продуктів вдосталь, примудряємося саме такі продукти... імпортувати. Скажімо, Україна може закуповувати цукор, а в магазинах у гарних упаковках лежатиме красиво нарізане імпортне сало. Тож, напевно, вже нікого не здивує поява на прилавках яловичини з Ірландії.

Однак повернімося знову до причин, згідно з якими, на думку чиновників, українці можуть не боятися підхопити «імпортовану» хворобу. Другий аргумент — надійність нашої ветеринарної служби, яка нібито завжди стає на заваді проникненню до нас «коров'ячого сказу». Зрозуміло, що цей аргумент просто не витримує критики: навряд чи наша ветеринарна служба має більший досвід та краще оснащення, аніж ірландська чи німецька, які свого часу «пропустили» вірус до своїх країн.

Що ж робити? Певно, що проблема з ірландською яловичиною — це лише один з епізодів великої епопеї, яку називають «Незахищеність українського ринку від імпортних продуктів низької якості». Тож застосування конкретних заходів щодо м'яса «скажених» корів ситуацію не врятує, адже проблема набагато ширша. Однак спроба перешкоджати проникненню губчатого енцефаліту в Україну може стати початком нашої боротьби за власне здоров'я. Тож спробуємо?

На малюнку: небажання європейських країн закуповувати ірландську яловичину півроку тому спричинило серйозні конфлікти в рамках ЄС. А от українцям небезпека «коров'ячого сказу» здається неймовірною: бо це аж там — у Європі...

Надія ВЕРБИЧЕНКО, журналіст

На рингу — надто багато борців. За мир

За повідомленнями інформаційних агентств, цього року в змаганні на одержання Нобелівської премії миру візьме участь рекордна кількість кандидатів — 125.

25 лютого Норвезький Нобелівський комітет, що складається з 5 чоловік, проведе секретну нараду, де визначатиме, кому ж присудити найавторитетнішу у світі нагороду за видатний внесок у справу миру. До речі, кожен з п'яти членів комітету також має право запропонувати свого претендента на одержання премії, тож, можливо, після 25 лютого претендувати на перемогу будуть уже 130 кандидатів.

З етичних міркувань Нобелівський комітет не оприлюднює списки претендентів на премію. Але відомо, що своїх кандидатів запропонували 100 країн та 25 організацій.

Припускаю, що у змаганні найдостойніших бере участь і наш Президент Леонід Кучма, який може отримати високу нагороду за «втілення у життя» обіцянки України позбутися ядерної зброї. Серед кандидатів на премію, можливо, опинився й польовий командир Шаміль Басаєв, якщо його «висунули» прихильники у Чечні. Принаймні, свого часу вони пропонували це зробити.

Рекордна кількість бажаючих отримати Нобелівську премію, звичайно, пояснюється не її солідними розмірами (близько одного мільйона доларів). Просто з кожним роком ця нагорода стає престижнішою. Отже, зрозуміло, що замість традиційних 40—50 кандидатів, у списку — 125. Є за що боротися!

Катастрофа

«Заскочили» на чай

Стадо диких слонів напало на жителів селища робітників чайних плантацій у районі Скоттпур в індійському північносхідному штаті Ассам, повідомляє ІТАР-ТАКС.

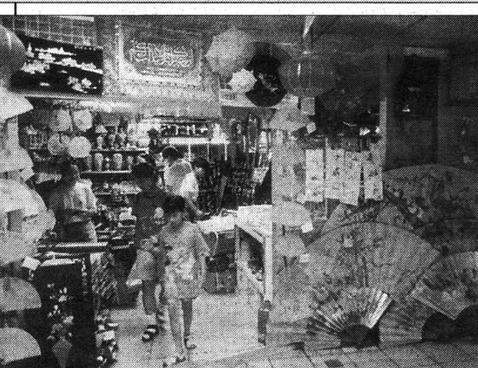
Тварини повністю зруйнували житлові будинки, мешканці яких у паніці втекли в джунглі. Троє дітей не встигли врятуватися і стали жертвами набігу.

За свідченням місцевої влади, за останні кілька років понад 70 жителів цього району Ассама загинули внаслідок подібних нападів. Причина, за якою слони почали ставитися до людей так вороже, залишається невідомою.

Проте, за однією з версій фахівців, така «нелюбов» до людей тварин, зображення яких є символом багатьох індійських компаній, пов'язана з погіршенням екологічної ситуації в Індії. Людина надто часто втручається в природне середовище життя цих величезних красивих тварин. От слони і «розбушувалися».

Голодранців перетворили на колекціонерів

Кажуть, що в Китаї будь-який іноземний турист обов'язково робить три речі: оглядає Велику китайську стіну, смакує пекінською смаженою качкою та відвідує в столиці вулицю антикварів Люлічан.

Справді, на старовинній, 500-річній, вулиці Люлічан є що споглядати. Тут розташовано кілька тисяч крамничок та магазинчиків, де торгують виробами мистецтва. Книги, картини, письмове приладдя, порцеляна, коштовне каміння — все це розкуповують іноземці та місцеві жителі з миттєвою швидкістю.

Щомісяця тут організовують аукціони — для заможних та бідних колекціонерів, для любителів старовини та екзотики, для букіністів та цінителів живопису.

Звичайно, такі вулиці є в кожній столиці. Скажімо, Андріївський узвіз у Києві. Однак такої пристрасті до колекціонування, як у пекінців, немає ніде. Уявіть собі, у столиці КНР близько одного мільйона колекціонерів, тобто чи не кожен десятий!

Слід зазначити, що китайці вже придумали пояснення своєму нестримному бажанню збирати красиві старовинні речі. Їх давнє прислів'я стверджує, що «у смутний час навколо одні голодранці, а в епоху миру та розквіту — колекціонери». Чомусь одразу згадується Київ з численними новими крамничками, що торгують антикваріатом. Невже в нас теж почалася «епоха розквіту»?

На знімках: крамничка в Пекіні, де продаються віяла та парасольки; один з магазинів на вулиці Люлічан.

Людмила КОХАНЕЦЬ, «Голос України»

«Якщо в тебе немає підвалу, де ти ховаєшся від бомб?»

Війна в Чечні очима жінок і дітей

ОДИН з читачів-«інтернаціоналістів», обурений «антирусскими упражнениями» в матеріалах на чеченську тематику, не без сарказму запропонував мені зустрічатися не з «предводителями головорезов», а з простим народом — тоді я переконаюся: хто насправді «ангел», а хто «кровожадный злодей». Досі була переконана, що ангели лише на небі, а тут, на грішній землі, живуть численні народи, до визначення яких у цілому не підходить з таких «крутих мірок». Але побажання читачів для журналістів — закон. Я дякую вам, «господин» Егоров, за підказану тему: війна в Чечні очима жінок і дітей. Сподіваюся, їх не буде занесено до реєстру «предводителей головорезов»?

Рая Мустафіна,
татарка,
мати вісьмох дітей

Дітей було дев'ятеро. 19 січня 1995 року снайперська куля влучила в серце 18-річної Алії. Тендітна постать чітко вимальовувалася на білому тлі — мабуть, кращої мішені снайпер відшукати не зміг, батька Алії, що кинувся до доньки, він лише поранив у ногу. Вони вийшли по воду — доки вщух артобстріл, можна було залишити підвал.

— Немає їх і немає. А знадвору знову гуркіт —обстріл почався. Кажу до старшого сина: «Виглянь обережно, може, там десь батько з Алією йдуть». Він такий дивний повернувся: «Не видно їх», — а сам щось зашепотів до брата. Тут наймениший мій заплакав: «Їсти хочу, хліба дайте...» Втішаю його, а в самої серце завмирає: де вони так довго... На вулиці гупає, гримить. Стемніло— трохи стихло. Мої старші хлопці зібралися на вихід. Через якийсь час тягнуть батька, кров капає з ноги, непритомний... «Де Алія?» —закричала я. «Мамо, назад. Не треба тобі на вулицю. Батьком займися. Ми самі...»

Вони так і не пустили мене до неї. Поклали в сусідньому підвалі... Моя дівчинка... Я не бачила її мертвою і не можу повірити, що її немає... Заплющу очі, а вона стоїть, тоненька, ніжна: «Мамочко, не плач»...

За мусульманським звичаєм, мертвого треба ховати в день смерті. Ми не змогли цього зробити навіть наступного дня. Почалася така стрілянина, що голову не висунеш з підвалу. А тут ще чоловік поранений марить. Три дні старший син копав могилу навпроти — у скверику. Тільки почне — у небі літаки, як круки. Відлетять — з танків луплять... Два дні закопував Алію... Минулої осені ми перепоховали її на кладовищі.

Мустафіним пощастило. Залишився в живих — хоч і калікою — батько родини, Володя. У підвал, де вони ховалися від бомб, п'яні контрактники не кинули гранати, хоча й погрожували «викурити, як тхорів». Не розстріляли синів-підлітків; у підвалі сусіднього будинку хлопчаків, їхніх ровесників, ліквідували «как бандитское отродье» на очах у матерів... Уціліла, звичайно, за грозненськими мірками, навіть їхня квартира. Виживати родині допомагає... мертва Алія. Рая одержала компенсацію за вбиту російським снайпером доньку — 12 мільйонів 100 тисяч рублів. Тяганина з оформленням документів тривала рік, але гроші дали —у лютому 96-го.

— Я не хотіла цих грошей, вони не компенсують мені мертву донечку, та один лікар, росіянин наш грозненський, змусив мене: «Алії не повернеш, але в тебе ще восьмеро дітей. Рятуй їх...» Пробач мені, доню...

Лейла Бахарчиєва,
інгушка,
мати сімох дітей

На місці їхнього будинку — розвалини. Десь там, на дні, під грудою покорченого металу і каміння лежать батько родини і троє старших синів. Лейла з чотирма меншими ховалася у підвалі на сусідній вулиці. З собою прихопили верхній одяг, кілька ковдр і трохи продуктів.

— Я не знаю, як ми вижили. Не знаю. Мабуть, з волі Аллаха... Війна для нас почалася так: опівночі 31 грудня Єльцин з екрана привітав з Новим роком, побажав миру і щастя, а через п'ять хвилин у небі з'явилися літаки з «подарунками».

Менші діти весь час плакали: «Їсти, мамо...» Я просила: «Люди, дайте шматочок хліба, може, в когось сухарик є». Давали, ми всі там були родиною. Тільки стрілянина вщухне, виходили на вулицю. Розкладемо біля входу в підвал трісочки, розпалимо вогонь і ставимо варити «гаряче» —воду з якоюсь затіркою. Тільки почне булькати — вертоліт летить: бах-бах. Ми у підвал... Виходимо, а каструля пробита, вода витекла. «Наїлися» гарячого.

А якщо пощастить — свято! Такою смачною та баланда здавалася, ніби ваш український борщ. Одного разу їмо, гріємося — підходять два російські солдатики, зовсім хлопчаки, як мій небіжчик Іса: «Можна, ми біля вогню посидимо?» — запитують і так заглядають жалібно в наші миски.— «Сідайте, хлопчики, грійтеся. Може, ви їсти хочете?»— «Хочемо. Ми вже другий день нічого не їмо».— «Що ж це за армія у вас така: вбивати наказує, а не годує?» — каже одна наша жінка, Фатіма, у неї вся сім'я загинула. І ті хлопчики нам такого про свою армію понарозказували, що в нас мороз пішов шкірою пішов. Господи, нас ненавидите, а своїх дітей за що?

Нині Лейла з дітьми знайшла притулок у квартирі приятельки. Якщо, звичайно, можна назвати квартирою приміщення без вікон і дверей...

Адам (12 років),
Імам (5 років) Джовтаєви

У хлопчиків є ще дві сестри. Мама і новонароджений братик загинули від бомб, які російські аси скинули в Шалі на пологовий будинок (стратегічний об'єкт: «випускає» у світ «головорізів»). Батька бомба знайшла на похороні його брата. Дітей забрали родичі, вони виховують їх. як власних дітей, але Імам, Адам, Лейла і Ліза не можуть забути рідний дім, батьків. Сім'я для них — така жива тема, що навіть мені вони влаштовують справжній допит: яка в мене родина, як звати доньок, скільки їм років.

— А ви пам'ятаєте війну?

— Як п'ять пальців, —солідно відказує Адам, а малий Імам для переконливості показує п'ятірню.

— Страшно було? Чого ви найбільше боялися?

— Коли летіли вертольоти. До літаків ми звикли, вони вище летіли. А вертольоти низько-низько, було видно пілотів. І здавалося, що вони теж на нас дивляться і зараз прицілються...

— А я ще боявся «Граду», — додає Імам.

— «Граду»? — дивуюся військовій обізнаності малюка.

— Не граду—льоду, а «Граду» — снарядів, —уточнює Імам і знову переходить у «контрнаступ». — А в тебе є підвал у Києві?

— Немає.

— А де ж ти ховаєшся від бомб?

— Імаме, в Києві не падають бомби...

— Не падають? А що, Єльцин вас любить?

Діти показують мені своє найбільше багатство —«скарб»: мальовничу новорічну листівку з обірваними провідками — колись вона була «музична». Це єдине, що залишилося в них з рідного дому. Імам з побожністю бере її в ручення, і я розумію: це справді скарб. Ледве стримую сльози, а малі, перемовившися по-чеченськи, раптом простягають мені цю найдорожчу річ: «Передай своїм донькам. Скажи, це від чеченських дітей». На прощання вони записують у мій блокнот свої імена, вік, адресу. Повагавшися, додають: «господар дому, господиня дому» — і імена батьків. «Ти подивишся на цей запис і подумаєш, що вони живі. А ми згадуватимемо тебе і також подумаємо, що мамо й тато живі».

Зейнаб Гашаєва,
член Союзу жінок
Північного Кавказу

Зейнаб — учасниця Маршу миру. Про те, що їй довелося побачити на дорогах війни, Зейнаб свідчила на міжнародному неурядовому трибуналі у справі про злочини проти людяності і воєнні злочини в Чеченській Республіці. Найжахливішим для неї є спогад про «зачистку» Самашок.

— Я запитувала на 13-му блокпосту (це між Сєрноводською і Самашками), чому село піддали такій страшній каральній акції, і чула одну відповідь: «За те, що ви чеченці». А лейтенант «люб'язно» додав: «У нас згори наказ — знищувати чоловіків від 15 до 65 років». «... Я потрапила в Самашки 10 квітня разом з Газман Умаровою. У нас була відеокамера. Коли ми опинилися в селі, побачили страшну картину, її неможливо передати словами. Тут застосовували всі види зброї для знищення будинків — просто бензин, реактивні вогнеметри «Шмель», напалм. Вік військових, які «наводили конституційний порядок» у Самашках, — 30-35 років. Вони знищували всіх живих істот, що траплялися їм на очі. Навіть коли бачили дитину, яка втікала від них, доганяли її пострілом...

... У будинку Ахметова був бетонний підвал, там заховалися сім мирних жителів. Військові у масках і плямистій формі влетіли в це сховище і зразу ж почали стріляти. Там був сильний вогонь — тарілки, ложки, виделки, все розплавлено. Трупи обгоріли, як поління. Фронтовик Зія Расуєв втратив тут дружину, брата, його дружину. Всіх трьох він поховав в одному відерцеві. У Гангашевих автоматною чергою прошили 17-річну Халу. Мати бачила з підвалу, як вона горіла — солдати підпалили труп. Бідолашна жінка й досі шукає кісточки на тому місці, де лежала її дівчинка. Вона не може собі пробачити: може, донечка була ще жива після пострілів, може, їй потрібна була допомога... Мати поховали Халу в двохлітровій каструльці — це все, що ми зібрати.

Я сама бачила на вулиці труп чоловіка з вирваним серцем. У Самашках лежали не просто обгорілі трупи, а трупи, у яких ламаються кісточки, — це був страшний вогонь...

... Великий «гуманіст» Станіслав Говорухін потім пояснював, що це— собачі кістки. Контрактники, мовляв, боролися в Самашках з собаками. Армія ангелів!

Рубаті Міцоєва,
мати чотирьох дітей,
чеченка

У телепередачі «Взгляд» був сюжет: врятований чеченською жінкою російський солдат розповідає про війну, полон, визволення. У нього все позаду, він одружується і запрошує на весілля найдорожчу гостю —свою рятівницю. Рубаті Міцоєва не могла приїхати на весілля — після тяжкого черепного поранення вона кілька місяців лежала паралізована. Та й навіть якби не була поранена, які гості? Чеченську санітарку зустріли б не весільні музики, а дужі хлопці з іншої «опери».

— Наше командування віддало нам наказ: на полі бою не залишати нікого з поранених: ні чеченців, ні росіян. Усі, хто потребує медичної допомоги, — наші підопічні: всім однакову допомогу. Чесно кажучи, я непритомніла від голоду, а російські солдати одержували в нас триразове харчування. Це бачили журналісти. Це можуть підтвердити врятовані нами солдати.

Пригадую, біля Рескому лежить поранений. Ми спочатку не знали, хто це. Дивлюся у бінокль — російський солдат. Неподалік стояв російський БТР. Ми повземо до пораненого, наші прикривають, і раптом пораненого прошивають чергою з БТР. Свого! Тільки щоб ми не забрали його. Полонений Денис розповідав: його поранили, він просить командира врятувати його, а той віддає наказ добити пораненого. Слава Богу, нагодилися наші хлопці і врятували Дениса. Ми пізніше передали його матері. (Прізвище Рубаті назвала. З відомих причин не можу навести його в газеті. — Л. К.).

Сама Рубаті також скуштувала полону — поранену виїзну санітарку забрали в Моздоцький фільтраційний табір. Вона бачила, як «на фільтрі» жорстоко «прочищають» полонених чеченців. Сама після «розмов» не могла зігнутися кілька місяців, до сьогодні все болить усередині. Рубаті обміняли на трьох поранених офіцерів ще й приплатили круглу суму: без неї фільтровики вважали «сделку невыгодной».

Роза Паскошева,
колишня бойовичка,
чеченка

Разом із сестрою взяли до рук зброю після того, як побачили розбомблений другий пологовий будинок в Октябрському районі Грозного: криваве місиво з мам і немовлят, божевільні крики вцілілих породіль... Її не раз зраджували свої, чеченці (Роза родом з країв Доку Завгаєва): доносили новій владі на батьків, влаштовували облави, обстрілювали будинки родичів. Роза найбільше ненавидить тих, хто продав свій народ, свою батьківщину. Для неї зрадники-чеченці гірші за п'яних російських контрактників. А взагалі, молода, вродлива жінка не приховує: війна озлобила її серце, випалила жіночність і ніжність.

— Я не знаю, де себе подіти. По-моєму, мирного життя для тієї жінки, яка вийшла на стежку війни, яка бачила жорстокість і жах, бути не може. Минуле весь час живе у моїй пам'яті — смерть друзів, кров, сльози. Війна вбила мене...

Розі Паскошевій не потрібна Росія, не потрібна чужа територія, вона хоче, щоб хоч нині чеченцям дали спокійно жити на рідній землі. Сама Роза жити не хоче. Я знаю, що тільки материнський обов'язок перед одинадцятирічною Хедою тримає її на цьому світі.

Наталя Петрова,
росіянка,
мати солдата

Вона вчила свого Андрійка за гуманістичними принципами російської літератури, водила на сольфеджіо і в художню студію. Вона боялася армійської дідівщини, але вірила, що Андрієві трапляться хороші командири, які не дадуть скривдити її доброго сина, зроблять з нього мужню і сильну людину. Вона не знала, що «хороші командири» намагатимуться зробити з її хлопчика вбивцю.

— Їм сказали, що везуть на навчання. Посадили у літак і привезли в Моздок. Звідти погнали до Грозного. Хлопчиків кинули в пекло, наче баранів на заріз. Попереду — смерть, позаду — смерть. Зляканні, голодні, вошиві. А на телеекрані пихаті самовдоволені генерали рапортують: бандитів розгромлено, з чеченського боку — тисячі втрат, з нашого — десятки. Слухала я ті рапорти, а серце підказує: Андрій там, забери його. Як я дісталася Грозного, розповідати не буду — можна роман написати: з нами, солдатськими матерями, церемонилися не більше, ніж з їхніми синами — і лякали танками, і «фільтрами» погрожували, і обкладали добірним офіцерським матом. На вулицях чеченської столиці я сама бачила сотні обгризених трупів. Ніколи цього не забуду. Я шукала Андрійка серед них і так боялася знайти його... З іншими солдатськими матерями ми потрапили в штаб Масхадова, він дозволив нам зустрітися з пораненими полоненими. Що розповідали ці хлопці!

Я таки знайшла свого сина, мені допомогли чеченські матері підлікувати його і вивезти з республіки. Після пережитого Андрій довго пролежав у психіатричній лікарні, потім нам погрожували трибуналом за дезертирство... Знову довелося ховатися. За що ти караєш нас, Господи?

... Наталя Василівна плаче. Яку Росію захищав її син тут, у чеченських горах? Чому в «інтересах Вітчизни» потрібно вбивати чужих синів? За що він мав гинути сам?

***

Тут лише кілька історій простих людей. Кілька коротких історій. На плівці, у блокноті, у пам'яті їх багато більше. А скільки в житті — страшно подумати. Ще страшніше — дивитися на війну очима жінок і дітей. І вже зовсім страшно — бути жінкам і дітям мішенню для бомб і «Граду»-снарядів.

Бог створив землю для всіх, пане Єгоров. На жаль, «інтернаціоналісти» не хочуть цього визнавати.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Як прикарпатці на курорті «відпочивали»

Тринадцятий турнірний рядок івано-франківського «Прикарпаття» в національному чемпіонаті з футболу, либонь, не дуже тішить численних прихильників команди. Та й самі гравці мріють про те, щоб «утекти» від небезпечної зони. У цьому переконався, коли прожив з командою кілька днів на зборі.

Проводила вона його в невеличкому угорському курортному містечку Хайдусобосло, що за 20 кілометрів від Дебрецена. До речі, другий тренер команди Михайло Гнатишин стверджує, що це лише другий виїзд цього колективу на тренування за кордон під час паузи між колами чемпіонату в пострадянські часи. Гадаю, це свідчить про певне зміцнення матеріального становища клубу.

Але про все по черзі. Після відпустки команда зібралася ще 20 грудня. Першим приємним симптомом, як розповів мені президент «Прикарпаття», віце-президент ПФЛ Анатолій Ревуцький, є те, що практично зберігся склад команди. Лише воротар Марчук подався до Кіровограда. Але повернувся Ігор Юрченко.

Так, колишній головний граючий тренер не всидів удома і вирішив допомогти команді. Тим більше, що йому запропонував повернутися Віктор Колотов. Авторитет нинішнього наставника прикарпатців великий. І оте збереження складу — насамперед результат його присутності в колективі. Колотов працює по-сучасному. Як? А так само, як це роблять і в київському «Динамо», ЦСКА, «Чорноморці» (донедавна в грецькому «Іонікосі», французькому «Нансі», де команди очолюють вихованці Валерія Лобановського. Там гравці добре знають що таке тренувальні моделі А і Б, які народжувалися в «ательє» відомого динамівського «модельєра» Анатолія Зеленцова.

Щоправда, Віктор Михайлович Колотов добре розуміє, що не всі футболісти нинішнього «Прикарпаття» готові і головне здатні успішно працювати в такому режимі. Але є в команді група виконавців, на яких і покладається тренер. Це — Зав'ялов, Юрченко, Зуєнко, Ватаманюк, Савка, Карась, Мазур, Нестерчук, Євглевський, Матвіїв, Іричук, Ковальчук, досвідчений воротар Сиротін, який перейшов з «Буковини». З багатьма з них він працював у «Динамо» (Київ) і «Борисфені».

Добре відомо, що Віктор Колотов — справжній професіонал. І його дуже пригнічують найменші недоробки, байдужість, непунктуальність, недбалість. А вони, на жаль, ще трапляються. Хоча Віктор Михайлович не скаржиться. Це не в його правилах. І отакий настрій наставника, на щастя, передається підопічним. Працюють вони сумлінно. Хоча, зрозуміло, не тільки це має привести до успіху справи. І як уже згадував, не всім дано готуватися і грати на високому рівні.

Але повернімося до підготовки команди. Після нового року «Прикарпаття» провело збір поблизу рідного міста, в Підгірцях. Зіграло й кілька контрольних поєдинків з командами нижчих ліг. І всі виграло: у Долини — 2:1, Калуша — 2:1 і Тисмениці — 3:1. Після цього була Угорщина.

У містечку Хайдусобосло — лише кілька вулиць. І всюди готелі та пансіонати. На цьому всесвітньовідомому курорті лікують різні захворювання суглобів, кінцівок, м'язів, астму тощо. В кожному готельчику є басейн з лікувальною термальною водою. У пансіонаті «Лігет», де виконавчим директором Денеш Базокі — великий прихильник футболу, іванофранківців оточили піклуванням і увагою, створивши хороші умови для відпочинку після напружених тренувань. До речі, пан Базокі планує разом із колегами — власниками таких же готелів — запросити до себе за власний кошт тренерів українських клубів вищої ліги і показати їм товар лицем. Виношує він ідею будівництва поля з підігрівом. Тоді ніяка негода вже не завадить заняттям футболістів.

—Просто здорово після тренування занурится в гарячу воду басейну, — поділився зі мною нападаючий Тарас Ковальчук. — Повертаються сили.

А лікарі-масажисти Богдан Шкварок та Петро Недільський стверджували, що відвідання басейну великою мірою сприяли загоєнню і лікуванню травм у гравців.

Отже, щодня протягом двох тижнів «Прикарпаття» тренувалося насичено й наполегливо. Працювали на великому полі просто неба, а в чудовому сучасному залі відпрацьовували техніку, тактичні прийоми. Зіграли українські футболісти й товариські матчі, які було включено до «раціону» послуг пансіонату «Лігет». У місцевої любительської команди наші хлопці легко виграли — 7:0. Голи забили: Турянський, Іричук, Ковальчук — по 2, Юрченко. Вели вони і в матчі з досить сильною командою угорської другої ліги «Цукровик» (Хайдусобосло), у якої вже незабаром має розпочатися друге коло національної першості. Рахунок відкрив Іричук, а подвоїв його Ковальчук. Утім, господарі перехопили ініціативу й виграли поєдинок — 3:2. Слід зважити на те, що прикарпатці виступали на тлі великих тренувальних навантажень. Але цей матч має усе ж стати їм уроком, бо ніколи не можна ставитися до суперника поблажливо. Адже, як стверджують тренери, в поведінці їхніх підопічних простежувалася певна зверхність.

Футболісти «Прикарпаття» повернулися додому. Та знову час вирушати в дорогу. Цього разу — на міжнародний турнір до Ужгорода. Прикарпатці починатимуть у третій підгрупі разом із черкаським «Дніпром», тернопільською «Нивою» і ЦСКА-2 (Київ). Там, на Закарпатті, Віктор Колотов і визначить основний склад, який виступатиме у другому колі чемпіонату. Сподіваймемося, успішно.

Хайдусобосло—Київ.

Вітаємо!

Вельмишановний Валерію Павловичу!

Професіональна футбольна ліга України вітає Вас на знаменному життєвому рубежі. Досвід державних мужів минувшини й сьогодення переконує: перші півстоліття — то тренувальний процес: битва за результат розпочинається у другому п'ятдесятилітті.

Та обставина, що у час тяжких випробувань футбол України очолили саме Ви, приносить нам надзвичайне задоволення. Це все одно, якби гетьман Богдан Хмельницький відрядив на футбольне господарство свого легендарного полковника Богуна. За тих часів то могло б закінчитися і Переяславським, і Кримським, і яким-небудь Краковським побоїовищем недругів. Нині, з перших кроків Ваших, справа зайшла й зовсім далеко — в білокам'яній переможено «Спартак».

Ще й не того слід чекати! Вихованець славетних «Трудових резервів», син гвардійського полку пролетаріату, солдат, інженер, будівельник і мер, парламентарій і міністр над міністрами, Ви привнесли у футбол України відповідальність народного обранця, чистоту мозолистих рук, вимогливість генерала історичних реформ. Під Вашим керівництвом футбол повертається з пивних ларків та мафіозних звалищ на своє законне місце в суспільстві.

Прожите Вами вимірюється справами, вчинками, що ними можуть пишатись доба і люди. Ви — один із тих, хто сьогодні є надбанням Батьківщини. Ваше майбутнє — на вістрі долі України.

Живіть сто років, а потім іще стільки, скільки дозволить екологічна обстановка.

Нехай множаться Ваші заслуги перед народом.

Хай засяє золотом ім'я Валерія Пустовойтенка на скрижалях українського футболу!

Щасти Вам, Вашим дітям та онукам під сонцем свободи!

З глибокою повагою

Григорій СУРКІС,
Олександр БАНДУРКО,
Валерій МИРСЬКИЙ,
Юрій ВОЇНОВ
та ще дюжина багнетів ПФЛ, що примкнули до них.

P. S. Ще одне привітання за дорученням колективу АТ «ФК «Динамо» (Київ) Валерію Павловичу направив президент клубу Григорій Суркіс. До них приєднуються і журналісти газети «Голос України», які грають у футбол.

Останній акорд

Наступної середи чоловіча національна збірна України з баскетболу проведе завершальний матч відбіркового турніру чемпіонату Європи з баскетболу. Її суперник —команда Болгарії.

Наші спортсмени достроково здобули путівку на фінальну частину чемпіонату, яка відбудеться влітку в Іспанії. Але і поєдинок з болгарами має певне значення. Від нього залежатиме, чи посядуть українські баскетболісти перше місце в підгрупі. А воно дає право на ліпшу стартову позицію при жеребкуванні вже на іспанському турнірі.

Отже, завітайте до Палацу спорту і підтримайте наших баскетболістів. Вони заслужили поваги. До речі, проводити матчі в цьому залі не так уже й дешево. Але про баскетболістів подбали — генеральний спонсор матчу «Спрайт» і спонсор «Туборг». Початок зустрічі о 19.00.

На знімку: отак чудово грає за збірну України Євген Мурзін із клубу «Денді-Баскет».
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Чи відродиться «водна» столиця?

Раніше Херсон називали столицею водних видів спорту, у тому числі й веслування. Протягом 30 років вона постачала до збірної України і колишнього Союзу чудових майстрів. Тут і нині непогана спортивна база для веслувальників, тренери — не новачки у своїй справі. Проте змагання в Атланті показали: заспокоюватися ще рано. На Олімпіаду з Херсона поїхали 14 спортсменів, однак звідти вони не привезли жодної медалі. Чому?

Олександр ГРИГОР'ЄВ, екс-чемпіон України, колишній тренер-організатор веслувального спорту:

— Мене дещо здивувала влаштована нашим спортсменам урочиста зустріч після повернення з Атланти, грошові нагороди. Адже відзначати, по суті, було нічого, херсонці приїхали додому, як то кажуть, порожніми. Мимоволі пригадалися слова Прем'єр-міністра П. Лазаренка, що слід детальніше розібратися, хто повністю віддав свої сили перемозі на Олімпіаді-96, а хто відсидівся у кущах. Втім, не хочу критикувати самих спортсменів, бо вони на це не заслуговують. Варто пильніше придивитися до роботи тренерів.

У Херсоні близько 60 «водних» тренерів — велика сила! Та свій потенціал вони використовують не повністю. Ще до поїздки на Олімпіаду була занепокоєність прорахунками в тренерській роботі. Тренери не позбулися старого багажу в організації навчального процесу, не дотримуються сучасних підходів у підготовці спортсменів, не сприяють творчому пошуку. Деякі працюють у кількох місцях. Я не проти, однак, якщо немає віддачі на основній роботі, то, мабуть, необхідно вносити корективи. Пояснення недоліків лише матеріальними труднощами, економічною кризою вже всім набридло. Слід рівнятися на наших перших олімпійців з Херсона — І. Головачова, Л. Латиніну, В. Борзова, на героїв московської Олімпіади С. Чухрая, С. Постреxіна та інших. Вони тренувалися не в кращих умовах, але тренери віддавали їм усі свої знання, надихали на перемоги.

Іван МІЩЕНКО, заступник голови облспорткомітету, голова Федерації веслувального спорту:

— З критичними зауваженнями старшого колеги, певно, треба погодитися. Однак причини невдалого виступу херсонських спортсменів в Атланті значно глибші. Торік ми одержали всього 38 відсотків з належних нам коштів. Отже, задовольнити потреби тренерів, спортсменів ми не могли. Вихователі давно не одержують заробітної плати. Дехто з них, наприклад О. Колибельников, змушені були покинути Херсон, знайшли роботу у Польщі чи деінде.

Фінансові негаразди позначилися на якості харчування спортсменів-веслувальників. Тренерам доводиться інколи шукати продукти у спонсорів, випрошувати їх у місцевих господарствах. Бо заплатити нічим. До приготування їжі змушені залучати херсонських бабусь, адже відвідувати заклади громадського харчування чи комерційні кафе й ресторани не по кишені. Не вистачає й медикаментів. Деякі тренери, справді, шукають можливість підробити.

На думку спеціалістів, певні промахи тренерів збірної України було видно неозброєним оком. Так, заступник директора Херсонської школи вищої майстерності Е. Переходов вважає, що українські веслувальники зазнали невдачі через тактичні прорахунки. Хлопці виграли фінал «Б», який проходив за годину до головного фіналу. Результат був просто блискучий. Однак у «херсонському» човні чомусь замінили загрібних. Експеримент не вдався. На жаль, не лише «академіки», а й веслувальники на байдарках і каное не змогли заявити про себе, що, на думку цього ж працівника школи, пов'язане з непродуманою підготовкою перед Олімпіадою, нестачею коштів, іншими причинами.

Отже, висновок можна зробити такий: поки що веслування тримається на ентузіазмі спортсменів і тренерів. Якщо недоліки не буде виправлено, сподіватися на успіх марно. Саме цим нині зайнятий облспорткомітет, вихователі спортсменів.

Записав **Іван КАЛИНИЧЕНКО.**

Херсон.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Фестиваль бігу — навипередки з часом

Велелюдне за кількістю учасників (близько 400) та вболівальників спортивне свято відбулося у Львові. У легкоатлетичному манежі Спортивного клубу Армії змагалися юні учасники традиційного фестивалю бігу. Участь у змаганні взяли 33 команди — із столиці та шести областей країни.

Загалом над добрими традиціями дитячого та юнацького спорту за умов нинішньої економічної кризи занесено дамоклів меч. Із цим не хочуть миритися фахівці, котрі вболівають за імідж українського спортовця, за здорове покоління. Організатори змагань — Львівський обласний спортивний клуб «Гарт», Львівське училище фізкультури. Не випадково, що серед юних рекордсменів тон задавали львів'яни, які здобули багато призових місць.

Нагороди переможцям вручали відомі спортсмени і тренери. Серед них — учасники Олімпійських ігор Павло Андреєв та Андрій Булковський. Слід сказати вдячні слова на адресу спонсорів, серед яких — фірми «Світоч», «Орбіт», компанія «Кока-Кола», лакофарбовий завод та інші.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Лебедів вони з Драчем таки впіймали

24 лютого Тетяні Яблонській виповнюється 80 років

ХОЧ БИ ЩО сьогодні хто казав, але картина Т. Яблонської «Хліб» (1949) робить честь не тільки видатній авторці, а й Україні. І цілком закономірно, що, потрапивши на Всесвітню виставку до Брюсселя та на венеціанську «Бієнале», цей твір захопив усіх, незалежно від політичних чи мистецьких уподобань.

Зрозуміло, що дослідникам творчості Т. Яблонської цікаво зафіксувати у роботах те, що малюнки й зарисовки з натури для своєї картини авторка виконала в подільському селі Летава, що прототипи героїнь твору — реальні хлібороби, дев'ять героїв праці: М. Юрченко, А. Шутяк, Т. Рєзник, Т. Горячок, Г. Горячок, А. Чинник, Г. Регелюк, М. Нагурна, А. Миколина.

Та мистецтво на те й мистецтво, щоб увічнювати національні святині, узагальнювати притаманні народові риси. Хліборобство, зерно, облагороджені сільською працею руки — чи не найукраїнськіші образи? Хіба мало бачили ми живописних творів, темами яких стала праця на землі? Але саме Т. Яблонській пощастило створити геніальний твір, який за будь-яких часів символізуватиме Україну.

* * *

Творче життя художниці починалося стрімко, відразу ж досягши мистецьких висот. Уперше 1940 року в Київському художньому інституті (нині Українська академія мистецтв) влаштували персональну виставку студентки. Господаркою виставки була Тетяна Яблонська.

Зрозуміло, що успіх молодої художниці став можливий завдяки зусиллям її вчителя — професора Федора Кричевського. До знаменитого «Хліба» пряма дорога лежить саме від його однотемних творів — таких, як «Веселі доярки», «Дівчата», «Обжинки». Нині, коли остракізму піддають практично все створене українськими митцями в першій половині XX століття, названі картини Майстра часто трактують лише як такі, що славили, мовляв, досягнення тоталітарного режиму. Але спробуймо подивитися на ці твори з другого боку. Хіба не відображено в них незнищенну творчу силу нашого народу, його оптимізм і переконання у своїм безсмерті? Ф. Кричевський не приймав сталінського «раю», робив спробу емігрувати з батьківщини, а не змігши жити на чужині й повернувшись до рідного краю, незабаром помер (30.7.1947).

Гадаю, що і в «Хлібові» Т. Яблонської глядач передовсім відчуває саме мотиви любові до рідної землі. Можна сказати більше: саме ця картина учениці завершує цикл, розпочатий учителем і який є чи не найяскравішим в українському живописі першої половини XX століття. Як ще один аргумент на користь цієї думки висловимо припущення, що в другій половині нашого сторіччя таких циклів ми не знайдемо. Окремі полотна є, але серій немає. Очевидно, тому, що в ці роки наше мистецтво цілковито потрапило в полон псевдоідеалів й мало на меті єдине — обслуговувати інтереси партійних можновладців.

До речі, чи не тому після «Хліба» й Т. Яблонська майже десятиліття не працювала плідно? Так трапляється в житті людей мистецтва, що вони втрачають натхнення внаслідок відсутності в суспільстві канонів культурних цінностей або нехтування «батьками» цього суспільства високих моральних ідеалів.

* * *

Звичайно, було б несправедливо не згадати першого наставника майбутньої художниці. Народилася Тетяна Яблонська у Смоленську в сім'ї живописця і графіка, випускника Московського університету Ніла Яблонського. 1928 року родина переїхала до Одеси, а з 1930-го жила в Кам'янці-Подільському. Батько дав доньці перші уроки малювання. До речі, не тільки їй. Адже того 1941 року Київський художній інститут закінчила не лише нинішня ювілярка, але й її сестра Олена — живописець та графік. А через п'ять років випускником столичного мистецького вузу став і їхній брат Дмитро —архітектор.

* * *

Іван Драч написав цілу серію балад за мотивами картин Т. Яблонської.

Ой чи то я Леда, ой чи то я Лада,
Аж на мене біл лебедик з небесонька пада...
Білоперса Леда, снігоперса Лада,
Ой чорнявич чи білявич зі мною ізвлада?!

Очевидно, творче зближення Поета й Художниці було неминуче. «Балада про двох лебедів» Івана Драча —також данина своєрідній традиції— долучити свої рядки до світової антології поезій, визначальним образом яких став символ чистоти й досконалості — білопінний лебідь. Тут І. Драч став поруч з С. Малларме, Р.-М. Рільке, М. Драй-Хмарою, Ш. Бодлером, О. Зуєвським...

Може, дякуючи І. Драчу художниця знайшла вихід з творчої кризи (після тріумфу полотна «Хліб») —звернулась до українського фольклору, захопилася творчістю Катерини Білокур, Параски Власенко, Марії Приймаченко. Основою народного мистецтва є опоетизація світу — так і з'явилися її твори «Наречена», «Колиска», «Безіменні висоти», «Життя йде», «Лебеді»...

* * *

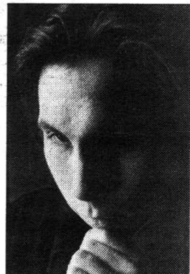
Тетяна Яблонська — академік та лауреат багатьох премій, через своє життя пронесла заклик свого Вчителя Федора Кричевського: «Не порушуйте головного принципу живопису — гармонії». Малося на увазі уникнення зовнішньої декоративності, єдність тонів, колористичних нюансів тощо. Та їй вдалося більше —знайти рівновагу між красою природи й людської душі.

Віталій ЖЕЖЕРА, «Голос України»

Казка про небесного волонтера

ТЕЛЕФОННЕ знайомство наше було трохи неправдоподібним: телефоную навмання, а йому, виявляється, саме цього дня, хто б міг подумати, сповнилось 25 років. Це багато, бо люди його професії, якщо все гаразд, через п'ять років уже виходять на пенсію. Але у нього не зовсім усе гаразд, тому до пенсії ще далеко. Якихось півроку тому він ще був штурманом військово-транспортної авіації. Тепер — вільний-цивільний.

Зустріч вирішено було не відкладати. Він приїхав тут же, правда, не сам, а з молоденькою дружиною. Отак легко розпоряджаються своїм днем народження, мабуть, лиш у молодості, коли тебе ніщо не тримає на прив'язі, коли все твоє добро — лиш гітара та оця-от юна красуня. Вони, до речі, мешкають нарізно — ще не облаштувалися з житлом.

Штурман і пацифістка

Отже, знайомтесь: Володя Кузнецов. Його історія може послужити кіносюжетом на зразок славного фільму «В бій ідуть тільки старики», але — навиворіт, з огляду на нашу курйозну епоху. В роду Кузнецових усі мужчини військові, а він, мабуть, у маму вдався — в юності вона грала в ансамблі «Лада», той ансабль якось навіть обійшов на конкурсі знаменитий «Орера», де тоді працював Кікабідзе. Так от, Володя, будучи старшокласником, писав пісні й націлювався на театральне училище. Але раптом загинув батько, льотчик-винищувач, і хлопець (цілком зрозуміле бажання) вирішив стати на його місце. Звісно, дитя перебудови й плюралізму не дуже комфортно почувалося в армії. Чуб не вміщався під картузом. Але хотів стати льотчиком — і став. Два роки вчився в Чернігові на винищувача, затим перевівся до Луганська, у військово-транспортну авіацію (це обіцяло широкі перспективи в умовах ринку). Втім, Кузнецов-молодший не наступав на горло власній пісні: де б не був, починаючи з першого курсу льотного училища, — збирав музичну братію, й вони грали будь-де й за будь-якої нагоди, якось навіть виступали на фестивалі бардів. А якось на четвертім курсі Володя вийшов з гітарою на столичний майдан Незалежності й «зіграв на інтерес». У перший же вечір заробив там півмісячну офіцерську зарплату. Втім, було байдуже, двоє його слухають чи сто. Вдень стажувався у Борисполі, ввечері — на майдані, і так усе літо. І начальство знало, навіть перепало на горіхи. Тоді і познайомився з Лізою. Вона їхала в метро, а поруч хлопці з гітарами. Ліза заслухалась їхніми піснями, а хлопці чомусь надто зацікавилися її пацифістським значком. Це був шок для юної пацифістки, коли Володя сказав: «Я військовий!» Втім, він швидко довів, що військові «теж люди». От вони й разом тепер: вона —майбутній географ, він — колишній штурман.

Старики виходять із бою

Отут варто зауважити, що Володя Кузнецов залишив армію не через таку-сяку зарплату, не через відсутність плюралізму й навіть не через музику. Ні, небо він любив, воно цілком співмірне з музикою, особливо йому подобалося повертатися з нічних польотів, у цьому, каже він, є щось більше, аніж просто краса. Але от — не дотягнув до льотчицької пенсії, причина — банальна виразка шлунка, яку він нажив, вважають лікарі, ще в училищі, а, може, в оті божевільні дні, коли ділив свої 24 години між військовою службою і щоденними репетиціями. Отож, якраз до свого 25-річчя Володя отримав «подарунок» — довідку про 20-відсоткову втрату працездатності. Часом йому хочеться п о в е р н у т и с я. Але він розуміє, що повертатися практично нема куди. Багато хто з його друзів, котрі залишилися там, протягом останніх півроку не піднімалися в повітря. Раніше льотчики отримували «третій клас» уже в училищі, тепер «класність» доводиться здобувати в полку, а як її здобудеш, коли нема на чому літати? За таких умов навіть фанати неба, байдужі до низьких зарплат, починають думати про «гражданку». А найгірше — небо покидають льотчики, котрі могли когось чомусь навчити. Один такий штурман, на прізвище Чорновіл, був інструктором у Кузнецова. Цей Чорновіл, вилітаючи з Забайкалля на Бориспіль, одним оком зазирав у карту, ховав її — а далі летів по пам'яті! Кузнецов каже: «Хто залишиться в авіації, коли оці аси, старі повітряні вовки дослужать своє?»

— По скільки ж років отим старим вовкам?

— У-у, років по тридцять п'ять! — він аж заплющився од такої жахливої цифри...

На грішній землі

Кузнецов сміється:

— Ніколи не думав, що заробляти гроші — так важко! В армії зарплату видавали, тобто її можна було просто дочекатися, нехай навіть раз на два місяці. А заробляти — це зовсім інше...

Він не лінується заробляти — то у фірмі, що торгує нерухомістю, то ще десь, але основна робота (за яку не платять) — у групі «Полнолуние». Вони репетирують на Троєщині, якось раз прорвалися на ТЕТ-А-ТЕТ, але для прориву знову ж таки потрібно ... заробляти. У Кузнецова є пісня: «Чепчики брошены в небо, Но «ура» не хочется петь. Спиною чувствуем победу, А голосуем за смерть. Нам открыли дорогу, Но зажгли везде красный свет. Аккуратно ступаем по броду, Только жаль — воды больше нет...»

Я слухаю ці слова дещо відсторонено й чомусь уявляю собі, що він колись зароблятиме достатньо для того, аби купити невеличкого літака, на якому вони з Лізою час од часу вилітатимуть вивчати географію, без карт, як той напівлегендарний штурман Чорновіл...

На фото Юрія ВЕНГЕРЕША: Володимир Кузнецов.

Репліка

«Немовля заглаголило»...

Кому із нас, журналістам, не спадала на думку якась словесна абракадабра? Пригадую, одного разу колега з обласної газети народив у нічній тиші на кухні таке: «Отже, парадокс логіки зайшов у тупик». І дуже образився, коли в секретаріаті йому викреслили цей шедевральний висновок.

—Ех, ви, — сказав колега й подивився на всіх із великим співчуттям. Жалкував, видно, що старання були даремні.

Від помилки, звичайно, ніхто не застрахований, і в полемічному запалі, за енергійного наскоку творчого натхнення хтось — а це насправді було — напише замість «супермаркет» «маркетинг», а кортеж обізве котеджем.

Вибачимо авторам ці недогляди, а заодно посміємося разом з того, як ми іноді ще пишемо чи «віщаємо».

«Устами немовляти глаголить істина», промовляє симпатична ведуча з телеекрана. Що ж це воно: немовля, а «заглаголило»...

Читаємо в обласній газеті: «... Як мовиться у відомій приповідці: «Програє той, хто не п'є шампанського». Ще й у лапки взято, цитування тобто. А у відомій приповідці, як відомо, не так мовиться:, а — «Хто не ризикує, той не п'є шампанського». А щодо виграшу чи програшу, то, мабуть, все-таки програє той, хто п'є.

Або ще: «Коли ви сидите обабіч поля під час матчу..., - запитує київський журналіст тренера Валерія Лобановського. Звичайно, Валерій Васильович на капіталістичних харчах значно додав у ширині, але щоб його вистачало на «обабіч поля» — важко повірити. Можливо, на узбіччі?

А ось подибуємо ще в одному рівненському виданні. «Та, як говорять у народі, у житті, мов на широкій ниві». У народі, відомо, іноді й не таке скажуть. Але в даному разі — не на «широкій», а на «довгій» ниві.

І насамкінець. Читаємо: «На тобі, Боже, що мені негоже». Вигадав, автор, бо насправді «На тобі, небоже...» Але воно, коли творча душа на піднесенні, ще й не таке утнути можна. От тільки — чи треба? Щоб грамотних людей не смішили...

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Міський транспорт: неекономічно рухаємося, панове!

(Початок на 3-й стор.).

Найбільші авіакосмічні корпорації світу — Боїнг, Матра, Бомдардьє — беруть нині участь у створенні систем, здатних створити перелом у сфері міського транспорту.

Головні принципи рейкової автоматизованої дороги системи Антонова (РАДАН) — повна автоматизація управління рухом (що дасть можливість заощадити до 20% на експлуатаційних витратах) і малогабаритний полегшений рухомий склад.

Для порівняння: вагон класичного метро російського виробництва важить 35 тонн. Вагон, що його пропонують «антоновці» (поки що — у стадії ескізного проекту), важитиме 12 тонн. За практично такої самої місткості. Це, у свою чергу, дасть змогу заощадити до 20% на спорудженні колійної структури і до 40% під час проходження тунелів. Застосування полегшених вагонів і більш маневрених візків дасть можливість різко знизити рівень шуму й вібрації, запобігти спрацьовуванню контактних поверхонь, знизити затрати електроенергії під час експлуатації.

Універсальність системи РАДАН дає змогу і застосовувати її як швидкісний трамвай, і нарощувати пасажиропотік до можливостей класичного метро.

РАДАН здобув схвалення фахівців, техніко-економічне обгрунтування його розроблене «антоновцями» спільно з Діпромістом, Метропроектом, Київпроектом. Рекомендовано першим етапом спорудити лінію в Києві: проспект Возз'єднання — Осокорки Південні з подальшим тиражуванням у всіх містах України. Досвід спорудження рейкових трас в Україні багатий. З рухомим складомважче: його в нас не виробляють. Та відтворювати його за російськими технологіями 60-х років недоцільно. Вагони російського виробництва надто дорогі й нерентабельні. Тому до системи РАДАН запропоновано підключити Київський авіазавод (рухомий склад), Харківське НВО «Електроважмаш» та Київське НВО «Екотон» (тягове електрообладнання), Київське НВО «Квант» та «Електронприлад» (АСУ), Луганський тепловозобудівний завод (ходова частина).

АНТК Антонова, звичайно, міг би й далі працювати над системою РАДАН «на ентузіазмі», як він працює нині над створенням сучасних тролейбусів і низькорамних трамваїв (їхні моделі вже в металі). Та для РАДАН, на відміну від тролейбуса й трамваю, потрібна випробна дільниця завдовжки не менш як 0,8—1,0 км, яку «антоновці» пропонують збудувати на своїй території. А вона коштує від 4 до 5 мільйонів доларів. Чи матиме попит продукція, для якої вже потрібні докорінна зміна пріоритетів і затрати на спорудження спеціальної колійної структури?

В Україні розроблено Генеральну схему довгострокового розвитку метро. Та вона, на жаль, полегшений електротранспорт не розглядає. Причина в тому, що легкий електротранспорт традиційно належить до компетенції Держжитлокомунгоспу, а Генеральну схему розвитку метрополітену створювали у Мінтрансі. Постраждає від відомчої розпорошеності, як завжди, простий споживач (чекатиме не менш за дніпропетровців) і платник податків. А шкода...

А системи легкого електротранспорту, в тому числі цілком автоматизованого, уже діють близько 10 років у Парижі, Тулузі, Мілані, Лондоні, Торонто, Чикаго і активно впроваджуються у більш як 200 містах світу.

«Роден край» — 300-е число

ШІСТЬ років радує свого читача газета «Роден край», додаток болгарською мовою до газети «Голос України».

Кожній людині в її життєвому становленні особливо важливо мати фундамент історичної пам'яті, котрий може бути вибудуваний на знанні та шануванні родинних, національних, загальнолюдських традицій, знанні історії свого народу.

«Роден край» порушує різні теми, які хвилюють читача. Наша газета стала осередком болгарського національного відродження в Україні. Вона пов'язала чималі державні, суспільні, інтелектуальні сили, спрямовані на творчі справи.

300-е число газети!

Для нас це солідний етап. За цей період газета сформувала своє обличчя, знайшла свого читача, чимало друзів. Та, звичайно, крапку на цьому не ставимо. Адже ми керуємося такими засадами: стверджуємо почуття гордості за свою націю, любимо свою прабатьківщину Болгарію, ніколи не забуваємо, що наша друга батьківщина — Україна, а ми — її громадяни.

Дора КОСТОВА,
головний редактор газети «Роден край».

Віктор ХОМЕНКО, журналіст

Джерельна вода з крана

ФАХІВЦІ настійно радять: задля збереження нашого здоров'я, крім обов'язкового кип'ятіння питної води, треба ще й додатково очищати її в квартирах. Нині вибір фільтрів досить широкий, щоправда, не всі вони ідеальні.

Кримське науково-виробниче підприємство «СІМПЕКС» уже не один рік успішно розробляє і впроваджує досконалі водоочисні фільтри. Їх добре знають не лише в Криму й у всій Україні, а й за кордоном. П'ять років тому тут почали виробництво фільтрів «Росинка». Водночас учені й інженери розробили ще один ефективний фільтр «НЕРОКС». Саме завдяки йому підприємство стало недавно лауреатом другого міжнародного конгресу «Вода, екологія і технологія». Конкуренти були серйозні —понад 150 фірм з усього світу. Вони представили на творче змагання новітніх наукових розробок фільтри різноманітних технологій.

Перемогли наші земляки впевнено і переконливо. Відтепер кримські фільтри знають і цінують за кордоном, адже «СІМПЕКС» постачає їх на замовлення Міжнародної федерації Червоного Хреста в регіони, які постраждали від різного роду катастроф та епідемій. З цього року виробництво «Росинки» переведено на масовий потік, а «НЕРОКС» продукують поки що меншим тиражем для заможніших покупців.

Члени-кореспонденти Інженерної академії Олександр Мельников і Валерій Антипов стали лауреатами першої премії Вченої ради всесвітньо відомого і донедавна дуже секретного Інституту ядерних досліджень у Дубні. Таку оцінку здобуло створення так званих трекових мембран нового типу та їх застосування саме у водоочисних фільтрах, а також у біотехнології, медицині й екології.

Зауважимо, що досі сфера застосування трекової мембрани була надто обмежена, хоча винайшли її ще 20 років тому. Винахід було запропоновано для мікрофільтрації, і всі ці роки він застосовувався переважно у військовій хімії.

Ідея створення фірми «СІМПЕКС», яку очолила група вчених-ентузіастів, мала на меті допомагати Україні долати техногенні наслідки людської діяльності, зокрема чорнобильського лиха. Основні зусилля вирішили зосередити на екології води. Адже та, яку споживають в Україні, й зокрема в Криму, не витримує жодної критики.

Відтак колектив зосередився на створенні ефективного фільтра. Спеціалісти творчо використали численний сучасний науково-технічний потенціал, запровадили багато цікавих інженерних розробок.

Елегантний і красивий витвір кримських учених та інженерів зачарував фахівців багатьох країн світу, додав престижу вітчизняній науці. Тепер трекова мембрана, яка стала серцем найефективніших фільтрів, має звичайнісінький вигляд і являє собою лавсанову плівку завтовшки від десяти до двадцяти мікронів з діаметром пор 0,2 мікрона. Один квадратний сантиметр мембрани має 300 мільйонів однакових за розміром отворів. Сито, як бачимо, густе. Очищення майже на сто відсотків позбавляє воду від вмісту різноманітних шкідливих речовин і при цьому зберігає необхідні мікроелементи, залишає незмінною, як кажуть біологи, «душу води». Вода стає справді джерельною і смачною, як з колодязя в спеку. Недаремно західні вчені назвали наші трекові мембрани фільтрами XXI століття.

Сімферополь.

Сергій ПАУКОВ, журналіст

Новини уфології

НАПРИКІНЦІ 1996 р. Міжнародна уфологічна асоціація СНД разом з Міжнародною академією інформатизації (МАІ) провела в Москві 5-ту наукову уфологічну конференцію на тему: «Уфологія і біоенергоінформатика — нові наукові напрями». В її роботі брали участь 215 делегатів із 11 країн. Заслухано й обговорено 25 доповідей.

З основною доповіддю виступив колишній президент асоціації і генеральний директор її «Уфоцентру» доктор філософських наук, професор, академік МАІ В. Ажажа.

Академік Ажажа особливо наголосив про зростаючу значущість уфології. Так, з 1995 р. її внесено до навчальних програм низки вищих учбових закладів Росії — і як окрему дисципліну, і як розділ «Концепцій сучасного природознавства».

У доповіді йшлося також про те, що сучасна уфологія породила і прикладні напрями: контактологію, палеуфологію, медичну — передусім т. зв. реабілітаційну уфологію, уфометрію, уфологічну філософію тощо. Разом з тим виникли негативні течії, такі як уфомания, уфопримітивізм, неомістицизм.

До великих уфологічних організацій СНД належать: Українська уфологічна асоціація (Харків) і створена на початку 80-х років за ініціативою керівництва НАН України Республіканська секція з вивчення аномальних явищ. Крім того, Головний гідрометеорологічний центр Збройних сил України з 1993 року вивчає проблеми НЛО, а також Науково-дослідний інститут з вивчення аномальних явищ при Аерокосмічній науково-виробничій компанії «Вертикаль» (Харків).

Київ.

Розстрільна справа

За каву розрахувалися кулею

Повідомлення надійшло до міліції за кілька хвилин після того, як усе сталося. Ще за кілька хвилин злочинців було затримано.

Менеджер одного з київських АТ Валерій Бєлін і Андрій Долгий, який ніде не працює, в кінці березня минулого року познайомилися в одному столичному кафе. При першій же зустрічі з'ясувалося, що в обох сутужно з грошима. Вирішили поправити своє матеріальне становище. Спосіб було обрано своєрідний. Приїхавши 1 квітня в Чернігів, кияни стали шукати грошовитих людей. Вивчивши оголошення в газетах, зупинилися на продавцях імпортної радіоапаратури. Вибрали кілька телефонів. Спробували зв'язатися. Відповіли лише два. Записали адреси і негайно поїхали. На вулиці Космонавтів продавцями виявилися дві жінки. А зловмисники шукали продавця-чоловіка, вважаючи, що він буде більшим спеціалістом, а значить і товар його —ціннішим.

Приїхали на вул. Доценка. 22-річний Олег Титок виявився і спеціалістом, і гостинним господарем. Покупці пройшли до вітальні. Довго розглядали товар, торгувалися. Хоча в самих у кишенях було не більше мільйона карбованців. Попросили Олега приготувати каву. Коли господар пішов на кухню, Бєлін узяв у Долгого обріз, принесений з машини, і вирішив з його допомогою «вивідати» у Титка, де він ховає гроші. Продавець і «покупець» зустрілись у передпокої. Один із двома чашками кави в руках, другий — зі стволом.

Бєлін запропонував зайти до спальні і там поговорити. Господар відмовився і, поставивши чашки, зажадав від гостей залишити квартиру. На початку слідства Бєлін сказав, що був вражений нахабством, з яким його хотіли виштовхати з квартири. Це його обурило і він натиснув на спусковий гачок. Постріл, зроблений впритул, був смертельний.

У цей момент зі спальні вискочила мати Олега. Вона на прохання сина пішла з вітальні перед приходом покупців, і про її присутність злочинці не знали. Андрій Долгий, який дивився в залі телевізор, кинувся до жінки. Та перечепився об коробки з апаратурою, розставлені в кімнаті. Господарка встигла замкнути двері і, розчинивши вікно, стала кликати на допомогу. Злочинці втекли, прихопивши з собою лиш обріз та пульт дистанційного керування, на якому могли залишитися відбитки їхніх пальців. Міліція на одержаний від сусідів сигнал зреагувала миттю.

На початку попереднього слідства свідчення «гастролерів» ні в чому не розходилися і спростовувати той факт, що вбили Олега з корисливих спонукань.

Суд визнав цю й інші версії неспроможними. При визначенні покарання взято до уваги ту обставину, що Бєліна раніше було засуджено за вбивство, скоєне в Астрахані 1986 року. Відбув усі 8 років —максимальний термін для неповнолітніх злочинців. Тепер його засуджено до найвищої міри покарання — страти. Його помічника Андрія Долгого — до 15 років позбавлення волі.

У матеріалах справи, крім інших документів, є заява доволі сумного змісту. Батько Олега Титка, хворіючи на цукровий діабет, не зміг перенести втрату — ввів собі потрійну дозу інсуліну. І за кілька днів помер у лікарні.

Сергій ПОТАПЕНКО.
Чернігівська область.

Шановні акціонери АКБ «Надра»!

Запрошуємо вас взяти участь у роботі загальних зборів акціонерів АКБ «Надра», які відбудуться 11 квітня 1997 року о 14-00 за адресою: Київ, вул. Саксаганського, 4 (Будинок кіно). Реєстрація акціонерів з 13-00.

З повагою
Рада банку.

Порядок денний загальних зборів акціонерів АКБ «Надра»:

1. Звіт про результати фінансово-господарської діяльності банку за 1996 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про перевірку фінансово-господарської діяльності банку за 1996 рік.
3. Затвердження розподілу прибутку за результатами фінансово-господарської діяльності банку за 1996 рік.
4. Затвердження основних напрямів діяльності та порядку розподілу прибутку банку на 1997 рік.
5. Про зміни щодо складу Ради, правління та ревізійної комісії банку.
6. Про внесення змін і доповнень до установчих документів банку.

Баланс акціонерного комерційного банку «Надра» (грн.)

Актив	01.01.97 р.
1. Каса і коррахунок в НБУ	4 619 485
2. Коррахунки в інших банках	6 349 997
3. Кредити, надані банком	28 153 928
4. Міжбанківські кредити надані	497 800
5. Цінні папери, паї, акції	15 300 000
6. Основні засоби і кап. вкладення	5 504 826
7. Дебітори	6 300 543
8. Міжфіліальні обороти	16 110 000
9. Відвернені кошти за рахунок прибутку	7 038 028
10. Інші активи	9 669 877
11. Збитки	—
Усього	99 544 484

Пасив	01.01.97 р.
1. Статутний фонд	6 295 640
2. Резервний фонд	895 547
3. Інші фонди банку	6 882 117
4. Коррахунки інших банків	1 154
5. Рахунки клієнтів у національній валюті	7 960 920
6. Депозити юридичних осіб у нац. валюті	3 150 758
7. Вклади громадян у нац. валюті	1 666 454
8. Строкові депозити в іноземній валюті	2 861 543
9. Кошти клієнтів в іноземній валюті	3 364 803
10. Міжбанківські кредити отримані	33 680 000
11. Кредитори	2 251 976
12. Міжфіліальні обороти	16 110 000
13. Інші пасиви	7 385 544
14. Прибуток	7 038 028
Усього	99 544 484

ВІДКРИТЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ХАРКІВСЬКИЙ ТРАКТОРНИЙ ЗАВОД ІМ. С. ОРДЖОНІКІДЗЕ»

повідомляє своїх акціонерів, що перші загальні збори ВАТ «ХТЗ» відбудуться 9 квітня 1997 року

за адресою: Харків-7, проспект Орджонікідзе, буд. 6, Палац культури і техніки ХТЗ, 1 поверх, великий зал.

Реєстрація акціонерів проводитиметься 9 квітня 1997 року з 13.00 до 14.45 год. Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:
документ, який засвідчує особу;
доручення на право участі в зборах (для представників акціонерів).

Порядок денний:
1. Затвердження регламенту загальних зборів акціонерів.
2. Звіт голови правління про підсумки роботи ВАТ «ХТЗ» за 1996 рік та план діяльності товариства на 1997 рік. Затвердження річного звіту, балансу та розподілу прибутку за 1996 рік.
3. Звіт голови ревізійної комісії.
4. Затвердження статуту товариства.
5. Затвердження внутрішніх нормативних документів ВАТ «ХТЗ».
6. Вибори голови правління, спостережної ради, ревізійної комісії товариства.
7. Затвердження планового розміру відрахувань у фонди ВАТ на 1997 рік.

Початок зборів о 15.00 год.

Із проектами документів, пов'язаних із порядком денним зборів, можна ознайомитися у відділі з роботи з цінними паперами з 1 березня 1997 року щоденно, крім п'ятниці, суботи та неділі.

Проїзд: ст. метро «Тракторний завод».
Телефони для довідок: (0572) 95-77-78; 95-22-17; 95-70-73.

Арбитражный суд Одесской области возбудил дела о банкротстве:

1. № 9/159Б МПУ «Вертикаль» (Одесса, 6-й Соляной пер., 1, р/счет № 1468922 в отделении Эксимбанка г. Одессы);
2. № 1/122-Б ООО «ЮЖЭКО» (Одесса, пр. Добровольского, 118, кв. 215, р/счет № 487845 в Одесском филиале «Брокбизнесбанка»).

Заявления кредиторов и санаторов принимаются в месячный срок с момента публикации объявления по адресу: Одесса-32, пр. Шевченко, 4, Арбитражный суд Одесской области.

Повідомлення про скликання чергових загальних зборів акціонерів ВАТ «Потенціал»

Повідомляємо акціонерів ВАТ «Потенціал» про те, що чергові загальні збори відбудуться 25 березня о 14-00 за адресою: Київська область, смт. Макарів, Будинок культури.

Порядок денний:
1. Звіт виконавчого органу про фінансово-господарську діяльність акціонерного товариства за 1996 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Прийняття рішення про сплату дивідендів.
4. Організаційні питання.

Реєстрація акціонерів проводиться 25 березня з 9.00 до 13.00. При собі мати документи, що засвідчують особу. Довідки телефоном: (04478) 5-26-75.

Арбитражный суд Запорожской области (330001, Запорожье, ул. Шаумяна, 4) возбудил дела о банкротстве:

1. Частного предприятия «Ригор» (330097, Запорожье, ул. Буденного, 4, кв.62; р/с № 0644016 в ЗФ КБ «Приватбанк»), дело № 5/1-6.
2. Частного предприятия «Траст-И» (330097, Запорожье, пр. Советский, 9, кв. 113; р/с 600468221 в Орджоникидзенском отделении АК ПИБ Запорожья), дело № 5/3-26.

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Луганской области (348016, г. Луганск, пл. Героев Великой Отечественной войны, 3-А) возбудил дела о банкротстве:

1. ЧП «Икар», дело № 274/11б (Лисичанск, ул. Ленина, 100) р/с 468789 в Лисичанском филиале Реал-Банка, МФО 304524;
2. 000 «Арамо», дело № 275/11б (349908, Лисичанск-8, ул. Героев Сталинграда, 4) р/с 1467903 в Лисичанском отделении Укрсоцбанка, МФО 304096;
3. 000 «Элита ЛТД», дело № 273/11б (349910, Лисичанск-10, ул. Первомайская, 26/15), р/с 467551 в Лисичанском отделении Проминвестбанка МФО 404416;
4. ГКП «Мечта», дело № 196/9б (349907, Лисичанск, кв. Дружбы народов, 1), р/с 642318 в Лисичанском отделении Проминвестбанка, МФО 404416;
5. ПО «Домостроитель», дело № 275 /10 б (349900, Лисичанск-17, площадка АО «Линос»), р/с 609322 в Лисичанском отделении Укрсоцбанка, МФО 304096).

Претензии кредиторов и заявления возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, г. Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело № 16/2-10б о признании банкротом ЧП «Авторемонт» (юридический адрес: г. Макеевка-14 Донецкой области, ул. Свободы, р/с 2644789 УСБ г. Макеевки).

Претензии возможных кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования этого объявления по адресу: г. Донецк, б. Пушкина, 34.

Арбітражний суд Запорізької області (330001, Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справи про банкрутство:

5/3-468 ТОВ «Ориентал Трейд Сервис» (330600, Запоріжжя, ГСП-1014; р/р 1467443 у ЗРУ АК Промінвестбанку України, МФО 313355);
5/3-469 ПП «Международная торговля» (330037, Запоріжжя, вул. 40 років Радянської України, 41; р/р 468451 у ЗФ АКБ «Резидент»);
5/2-473 ПФ «Ланцер» (330000, Запоріжжя, проспект Леніна, 212, кв. 77; р/р 644731 у ЗРУ КБ «Приватбанк», МФО 313399);
5/2-474 у ПНВФ «Ригель» (330000, Запоріжжя, вул. Заводська, 3; р/р 1644311 у Комунарському відділенні Промінвестбанку України, МФО 313344);
5/1-470 ПП «Телевизионно-производственная компания Спектр» (330000, Запоріжжя, вул. Сталеварів, 7; р/р 644267 у ЗРУ АК Промінвестбанку України, МФО 313355);
5/1-502 ВПБКФ «Реставратор» (330000, Запоріжжя, вул. 40 років Радянської Укріни, 60 «а»; р/р 468359 у ЗРУ АК Промінвестбанку України, МФО 313355).

Арбитражный суд Запорожской области (330001, Запорожье, ул. Шаумяна, 4) возбудил дело № 5/3-73 о банкротстве производственно-коммерческого предприятия «Стандарт-1 ЛТД» (330114, Запорожье, ул. Гудыменко, 18-а, р/с 1467869 в Ленинском отделении Укрсоцбанка Запорожья).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбитражный суд Донецкой области (Донецк, 340105, б. Пушкина, 34) возбудил дело № 10/2-11Б о признании банкротом малого частного предприятия «Строймонтаж» (юридический адрес: 340092, Донецк, ул.230 Стрелковой дивизии, 29, р/с № 5468737 в дирекции АК АПБ «Украина» Донецкой области, МФО 334248).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Львівської області (290004, Львів-4, вул. Винниченка, 3) порушив справу № 2/419 про визнання банкрутом товариства з обмеженою відповідальністю «Тринакрія» (290019, Львів, вул. Б. Хмельницького, 251/17, р/р № 001467894 в ОД АК Укрсоцбанку).

Претензії кредиторів і заяви санаторів надсилати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Львівської області (290004, Львів-4, вул. Винниченка, 3) порушив справу № 2/384 про визнання банкрутом приватного підприємства «Лаенлайт» (юридична адреса: 290007, Львів-7, вул. Джерельна, 39/9, р/р № 1468493 у Львівському регіональному управлінні Промінвестбанку України).

Претензії кредиторів і заяви можливих санаторів надсилати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбітражний суд Черкаської області 25 липня 1996 року порушив справу № 844/8 за заявою Державної податкової інспекції м. Сміли про визнання банкрутом заводу «Металіст» (Черкаська область, Сміла, пров. Промисловий, 75-а; р/р 366501 від ПІБ України в м. Сміла).

Кредиторам, а також можливим санаторам направляти заяви з майновими вимогами до боржника протягом місяця за адресою: 257036, Черкаси, бульвар Шевченка, 306, арбітражний суд Черкаської області.

Арбитражный суд Днепропетровской области (320004, г. Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбудил дело Б2-168 от 8.11.96 г. о признании банкротом государственного предприятия магазина № 5 «Забота» Кировского района (г. Днепропетровск, ул. Ю. Савченко, 17, р/с 480195 в Облдирекции АКБ УСБ, МФО 305017).

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

До уваги акціонерів АТ «Реконструкція»

АТ «Реконструкція» повідомляє, що загальні збори акціонерів за підсумками роботи за 1996 рік відбудуться 15 березня 1997 року о 10-й годині за адресою: м. Київ, вул. М. Ернста, 3-б;

тел. 220-56-88, 220-65-33.

Арбітражний суд м. Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за заявою Державної податкової адміністрації у Дарницькому районі Києва порушив справу № 14/237 про визнання ДП «Київ» банкрутом (юридична адреса: Київ, вул. Зрошувальна, 15), розрахунковий рахунок № 286401 в АБ «Інко».

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування.

Арбітражний суд Донецької області (340105, Донецьк, б-р Пушкіна, 34) порушив справу № 44/2-11Б про банкрутство закритого акціонерного товариства «Донагропром» (340087, Донецьк, пр. Офіцерський, 69-а, кв. 1, р/р 467916 у Донецькій філії АКБ «Правекс-банк», МФО 335173).

Претензії кредиторів приймаються арбітражним судом протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело №12/1-1б о признании банкротом частного предприятия «Россия» (юридический адрес: Донецкая область, Макеевка, 45, р/с 2644527 УСБ г. Макеевки).

Претензии возможных кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования этого объявления по адресу: г. Донецк, б. Пушкина, 34.

В оголошенні про збори акціонерів ВАТ «Кіровограднафтопродукт», опублікованому в № 29 (1529) 18.02.97 р., в п. 5 порядку денного слід читати «... Олександрівської нафтобази».

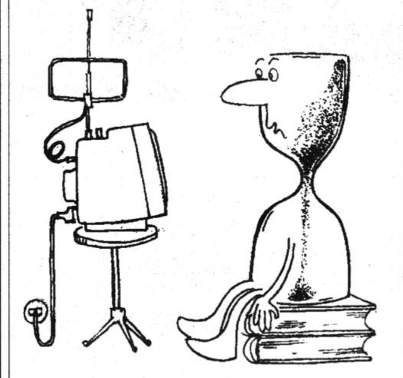
Арбітражний суд Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-В) за заявою Державної податкової адміністрації у Дарницькому районі Києва порушив справу № 18/23 від 16.12.96 р. про визнання банкротом ТОВ «Укрроспостач» (юридична адреса: Київ, вул. Сімферопольська, 7/2) розрахунковий рахунок 2467757 в АКБ «Київ».

Претензії можливих кредиторів і заяви санаторів приймають протягом місяця з дня опублікування.

Інститут Росії НАН України запрошує на постійну роботу керівника групи комп'ютерного забезпечення обробки інформації.

Адреса інституту: Київ, вул. Кутузова, 18/7, тел. 295-46-38.

Жарт номера

Час

●*Більше за всіх від життя беруть роки*

Юрій БАЗИЛЄВ.
Мал. Сергія РЯБОКОНЯ.

Парасолька

На дівчині була літня сукенка. Краплини дощу намочили її, і вона, шукаючи порятунку, притулилася до стіни. Тут підійшов він із розкритою парасолькою і промовив:

—Я до ваших послуг, панянко. Під моїм шатром затишно і ніякий дощ вам не страшний. Я доведу вас туди, куди вам потрібно.

Вона глянула на нього і подумала: «З таким красенем хоч на край світу». Взяла його під руку, і вони помандрували. Минули перехрестя, одну вулицю, другу. Пройшли квартал і вона сказала:

—Зупиніться, будь ласка. Я вам дуже вдячна. Ви врятували мене від дощу. Ось я і вдома. Прошу вас до себе на каву — другий поверх, квартира дев'ять.

Дощ не вщухав.

—Дуже дякую, — відповів він, — але я при виконанні службових обов'язків. На мене чекають клієнти, які, як і ви, чарівна панянко, несподівано потрапили під дощ. З вас мені належиться п'ять доларів або за курсом...

І він простягнув їй квитанцію, на якій було написано: «Приватне підприємство «Парасолька»

Послуга — 5 доларів».

Обличчя дівчини палахкотіло, а він продовжував:

—Ми рятуємо не тільки від дощу, а й від сонця, граду й снігу. Ось вам моя візитка. Можете викликати додому будь-коли і за будь-якої погоди. А щодо кави і не тільки, запрошення ваше буде виконано після закінчення роботи. В робочий час ця послуга платна. То як?

Станіслав ГРИНДА.

Революціє наша собача!..

Про податкову революцію чули? Ура! Виходить, ще не вмерла Україна! Авжеж — мислить, шукає, пручається!..

Як почув я по радіо одного з керівників столичної мерії, все всередині у мене радісно затріпотіло, бо той розумний чоловік ніби думки мої читав. Каже, розвелося собак у Києві більше, ніж бомжів. Та на відміну від останніх собака, хоч і не людина, а споживає комунальних благ досхочу, та ще й за них не платить: гріється, купається, воду п'є — хоч залийся. А потім коїть на газонах таке, що навіть безпритульному законослухняному громадянинові категорично забороняється! А тепеpечки — дзуськи! Платіть, шановні собакарі, хоча б заради справедливості...

А радіо про нас, про людей, мовить. Хтось із керівництва Мінздоров'я гірко скаржиться, що держбюджетні витрати на охорону здоров'я однієї душі в Україні сягають аж 19 доларів на рік!.. Найменше в світі цей показник зафіксовано у 9 доларів, та й то в папуасів, а їм більше й не треба, бо немає клопоту з енергоносіями, ліжко-місцями та харчуванням. Такий у них менталітет, що все те, що потрібно, на деревах висить.

Ну, я, як слухач активний, відразу податок на київського цуцика в 3 гривні на місяць на калькуляторі раз — і на 12 місяців помножив. А потім два — і на курс долара поділив. І враз немов електричним струмом пронизало — рівно 19 доларів вийшло, точнісінько, як вартість нашого з вами здоров'я. Е-е, думаю, випадкового в державних справах нічого не буває, є тут якась таємниця. Почав я розмірковувати, думками мучитися, поки не дотумкав ось до чого:

податок на столичних псів то не примха і не епізод —то полігон випробування нової революційної податкової політики проти тих, хто своїм егоїзмом не дає Україні піднятися, проти тих, кого держава податком, а вони, кляті утриманці, її, рідну державу, — видатком... Так от, псячий податок — то лише розвідка боєм. А далі й до котів доберемося. І платитимуть власники коханих мур-няв скільки? Невже не здогадалися? Рівно стільки, скільки держава витрачає на народну освіту! А як оподаткуємо все те, що по хатах у клітках цвірінькає, подужаємо зібрати кошти на утримання, наприклад, хоча б засобів масової інформації. А якщо ще й до рибок дістанемося — то аж дух перехоплює від перспективи. Тільки діяти треба рішуче, адже революція мусить бути революцією — «до основанья, а затем...». Навіть коли вона податкова, навіть якщо податково-собача...

Юрій БОЛЬШАК.
Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Шлях до безсмертя

(оголошення для заможних громадян)

Еврика!.. Вперше!.. Безсмертя на замовлення!

Простіше кажучи, на взаємовигідних умовах беремося зробити з вас відомого поета протягом одного місяця. Шлях до безсмертя долається за три етапи:

на першому етапі — становлення — все, що ви здатні в прозі, перетворюється на поетичні перлини, що виблискуватимуть рядками, як промінням, за допомогою найкращих літературних консультантів і майстрів комп'ютерного набору;

на другому етапі — видань і публікацій — впливові журналісти та видавці публікують ваші вірші в найкращих газетах і журналах, потім видають ваші численні книжки так, що від заздрощів кусатимуть лікті всі конкуренти, навіть такі, як Пушкін, Лермонтов, Крилов... І при вашому зльоті на такий високий п'єдестал — оплата значно нижча за будь-які державні розцінки, бо передбачено взаємний розрахунок у найпопулярніший нині спосіб — прихованою рекламою;

на третьому етапі — відгуків, презентацій і рецензій — з вами найкращі організатори захоплених відгуків, рецензій, аплодисментів, вигуків: «Браво!», «Геніально!», «Пушкін йому не годен і в слід ступити!» тощо. На цьому самому етапі дедалі частіше з вами найкращі кухарі, бармени, офіціанти, охоронці, а також іміджмейкери, які вводитимуть вас в образ поета — улюбленця публіки, який ефектно читає вірші, приймає квіти від численних шанувальників і роздає їм численні автографи.

Коротше кажучи, оплата — готівкою. Анонімність операції гарантовано. Зважаючи на це, нашими замовниками можуть буть всі заможні громадяни аж до осіб, що тимчасово перебувають у місцях примусового ув'язнення.

Бажаєте вступити на шлях безсмертя? Поспішайте. Зв'язок через сторожа видавництва «Преса України». Пароль: «Шлях до безсмертя!». Відгук: «Лавровий вінок». Питати комерційного директора — пана Остапа Алібабу.

Аркадій СОКОЛОВСЬКИЙ.

Пародия

Любовь с оговоркой

Я люблю Украину
за нежность,
За шевченковский шепот
полей.
Уважаю ее незалежность,
Оселедцы ее ковылей.
... но отвоеванный наш Крым
презентовал Хрущев по пьянке
собратьям нашим дорогим.

Евгений Евтушенко,
«Литературная газета».
15.06.95.

... товарищ москаль,
на Украину шуток не скаль.

Владимир Маяковский,
(Из стиха «Долг Украине»).

Я люблю ее, но с оговоркой:
Чтобы цвел за пределами Крым.
Я Тараса люблю в гимнастерке
И его я не вижу иным.
Уважаю: ее незалежность,
Что в бреду он финансовых ран.
В магазинах жестоких
прилежность
Ее бывших политкаторжан.
Всесоюзною экс-кочегаркой
Вписан в сердце любимый
Донбасс,
Он стал тоже хрущевским
подарком;
Украина! С Донбассом прощайсь.
Ах жемчужина моря — Адесса,
Без нее, как без Крыма, не жить,
На Адессу гляжу с интересом
И ее мне пора полюбить!
За молчанье люблю кипарисы —
Пусть в парламенте сладко поспят.
Я люблю Украину без мысли,
Гопака, парубков и девчат.
... Николаев — оплот корабелов,
Как мне дорог и он, и «Южмаш».
Как домой, в Харьков просится
тело:
Свой я в доску, и сей город наш.
Я люблю Украину без Стуса,
Без трембит, Чорновола, Карпат.
Полюблю ее в лоне Союза
Я чуть старший, но преданный
брат.
Я люблю Украину без Львова,
Без Хмельницкого, Сичи, мазеп,
Без причуд украинского слова,
Без Бандеры, Петлюры, газет.
А иначе сердит я и зол
Где наручники? Стой! Произвол!
... И тебя я кохаю, Володя,
Не как русский — полухохол!
Как себя, я люблю незалежность,
За нее я толкаю свой тост:
Незалежность — ста грамм
неизбежность,
Оселедца занюханный хвост...

Владимир СЕМЕНО.

Полтава.

Між іншим

—Люди! Слухайте всі! Хіба це життя? Чого мовчите, я кого запитую? Повторюю запитання: хіба це життя?

—Ну, та ні, уже й лазню зачинили! — хитромудро відповів потріпаний чоловік із сизим носом.

—Ось вона, істина! Це не життя! Це не життя, а... а... зовсім і не життя! Тому вношу ділову конструктивну пропозицію: всі за мною!

—Куди? — здивувався сизоносий.

—До іншого життя! Я обіцяю, що це буде не життя, а просто малина. Працювати ніхто не буде, а всі цілими днями тільки жертимуть, спатимуть, дивитимуться футбол, їздитимуть на рибалку, а хто хоче — водитимуть жінок до ресторанів!

—Ще чого?! — обурився сизоносий.

—А яку ви нам гарантуєте зарплату? — ніби між іншим поцікавився інтелігентний чоловік у капелюсі й шматком іржавої труби під пахвою.

—Зарплата буде колосальна! До того ж у валюті — в американських доларах. Кожен отримуватиме стільки, що американці не встигатимуть друкувати для нас свої паршиві гроші.

—Брешеш! — засумнівався хтось.

—Робити мені більше нічого! Я сам на калькуляторі все підрахував. Коротше кажучи, хто за мною?.. Люди, ви що, води в рот понабирали? Прокидайтеся, настав наш час! Ну, не хочете, — як хочете, а я вже пішов. Між іншим, дорогою ми зайдемо до пивбару!

—Ура! — заревів багатотисячний натовп, — ми з тобою!

Олександр ПЕРЛЮК.
Мал. Олега ХАВРИЧА.

З народних вуст

ЗАЯВА

Це було давно
колись,
За царя Гороха,
До начальника
прийшла
Бабуся Явдоха.
А той слухати
не хоче,
Бісова прояра:
—Ти мені не торохти!
Напиши заяву!
Вийшла баба
в коридор,
Аркуша зібгала
І туди (щоб ти
вдавись!)
Десятку поклала.
Зайшла знову
в кабінет:
—Це тобі від мене!
—От і добре!
А я думав,
Що ти неписьменна!

Валерій БАРАН.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Перший заст. головного редактора А. ГОРЛОВ.
Редколегія: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

✆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 282065.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311033.